

PERŽVALGA.

— „Varpas” 9-me num. ragina lietuviszką visuomenę prie aukų, už kurias butų išleisti Dr. V. Kudirkos raszta, kaip paminklas tvirtesnis už geležį.

— „Varpas” pranesza, kad Zemaiczių vyskupas Paliūlionis raszęs Vilniaus vyskupui Zveravicziui, kad su lietuviais neužsidėtu. „Pavelysi, jiems nors vieni bažnyčiai melstis, tai jie pradės visur, kaip tai pas mane daro, kelti truckszmą; verčiau jau nepristok”.

— Teip gi „Varpas” pranesza apie judoszių džiakoną kun. Vrocenskį isz Slucko, Minsko gub., kuris gubernatoriui apskundė 5 kunigus ir keletą dvarponių, praszdamas gubernatoriaus sargų, nes bijasis, kad kas jo nenuzudytu.

— „Ukininkas” pranesza, kad į Sasnavą, Senapilės paviete, atėjo už mokintoją M. Germanaviczius, lygus judoszius buvusiam Marmai. Kada pasirodė apie Sasnavą iszlipinti atsiszaukimai, Germanaviczius su kitais lakstė ir lupo atsiszaukimus, paskui siuntė pas virszininką Krilovą į Senapilę.

— Liepalotuos, Naumiesczio parapijos, Suv. gub. buvo krata pas ukininką Kasiulaitį, kur rado tiktai „Vadovą į dangų”.

— Rozalime, Panevezio pav. buvo kratos pas Balnioniukę ir Mainionį, kur rado keletą nekalto turinio knygelių ir kalendarių.

— „Ukininkas” pranesza, kad maskoliai daleido raszyti lietuviszkai ant trirankių (ke-liarodzių), ką pirmai teip persekiojo.

— Žandarai darė kratas pas Žiupsnį ir Baranauską Liepoju, pas advokatą Lukauskį Sziauliuose, pas ubagus Balt-ruszaitį ir Dubicką bei kurpių Vingeviczių Naumiestyje, Suv.

gubernijoi.

— Liepojaus kalinyje sėdi: knygy pardavėjas Birbilas ir Dr. L. Vaineikis isz Palangos.

— Mintaujoi žandarai suaresztavojo Vladą Poželą, kuris mokino vaikus vokieczio p. Sztelmackerio. Atrado vieną num. „Robotnik Litewski” kaip pranesza „Ukininkas”.

Aukos paminklui Dr. V. Kudirkos.

Isz Gilberton, Pa.

T. Vilkaitis	-25
A. Ilgunas	-25
K. Ivanauckas	-10
J. Pauliukonis	-10
R. Klimaviczius	-10
A. Krivialis	-10
Jurgis Pauliukonis	-10
A. Morkiaviczius	-10
K. Diminskas	-5
V. Daukszis	-10
Dr. D. L. K. Vytauto,	
Plymouth, Pa.	3,23
V. Valentukonis,	
Wilkes-Barre, Pa.	-25
Buvo	\$21,85
Labu	\$25,33

Aukos A. Visztaliui ant tabako.

J. J. Razokas,	
E. St. Louis, Ill.	-25
A. Sznipas, Wilkes-Barre,	-10
V. Valentukonis, „	-10
Isz Baltimore, Md.	
M. Motiejunas	-25
J. Oleviczia	-25
K. Adomaitis	-22
J. Kulis	-20
J. Perkunas	-16
P. Pilypaitis	-7
P. Kulis	-10
Buvo	\$3,25
Labu	\$4,95

Aukos kankintiniams

A. Sznipas, Wilkes-Barre,	-25
V. Valentukonis „	-25
Buvo	\$6,00
Labu	\$6,50

Redakcija.

Isz Petropyles.

Gal norite vyrai iszgirsti ką apie lietuviszkus vakarus Petropylės? Jeigu norite, tai klausykite. Lietuviszkais vakarais Petropylės vadinasi vakarai, įsteigiami vietinės Lietuviszkos Labdaringos Draugystės. Per tuos vakarus trimituoja su visokiomis trimitomis, dainuoja lenkiszka, gudiszka, italiszka, arba prancuziszka, o paskui cyptele ir lietuviszka, bet tankiaus nebuva nieko lietuviszko. Petropylės labdariai daro vakarus aristokratiszkus, dėlto paima vieną isz geriausių salių Petropylės ir pakėlė prekę už įėjimą teip augsztai, kad neturtingas žmogus bijo ir nueiti į tokį vakarą. Dėlto lietuviszkuos vakarus buva nemažai mus prietelių lenkų. Bet netik mus vakarai buva poniszki, bet ir pats sanariai draugystės teipgi baisus ponai. Sztai viens sanarys, nors ukininko sunus, bet baigęs universitetą, vaikszciodamas per vakarą su savo pažystamais ir pamatęs burelį lietuvių, sznekanczių tarp savęs lietuviszka, teip pasakė savo draugams rodydamas į tuos lietuvius: „Tutai inteligencyj niema, tutaj czysta Litva” (czionai apszvietunų nėra, czionai gryna Lietuva). O tai teip pasakė ne prastas sanarys draugystės, bet sanarys paczio komiteto, per kurį apsireiszke gyvastis draugystės. Ne ilgai galės gyvent draugystė, jeigu tokių komitetninkų atsiras daugiau.

Pereitą metą vietiniai lietuviai sparcziau nekaip pirma pradėjo rupintis apie lietuvių chorą. Pirmiaus buvo įtaisytas choras Sasnaucko, paskui, neilgai trukus atsirado choras Juozo Pranaiczio, vargamistros. Pranaiczio choras susidėjo net isz 50 žmonių. Ir kas pasirodė? O tai pasirodė, kad lietuviszkas choras patiko netik lietuviams, bet dar la-

biaus svetimtaucziams. Ir patiko labiau nekaip visos prancuziszkos ir italiszkos dainelės, prie kurių jau visi petropyliecziai seniai pripratę ir kurios jau visiems po teisybei atgriso. Bet czion atsitiko vėl nelaimė: pakilo visoki lieziuviai, visokios klastos, atsirado žmonės isz paczių lietuvių, kurie su savo lieziuviais pradėjo kelti kersztus, vaidus, nesutikimus, idant iszardyti chorą. O kas arsziausia, tai nekurie, net sanariai paczios Labdaringos Draugystės, pradėjo rupintis iszdraskyti tokį naudingą įvedimą. Sasnaucko choras tuo iszsiskirstė. Pati draugystė pradėjo skersai ziurėti į Juozą Pranaitį už įsteigimą choro, rodos pavydėdama jam garbės, kurią jisai užsipelnė. Draugystė nenori duoti paszalpą Pranaicziui ant vedimo choro; Pranaitis už savo skatiką važinėja pas dainininkes ir kvieczia į chorą. Draugystė nesamdo kambario dėl lavinimosi dainose; Pranaitis gauna nuo latvių kunigo kambarį už dyką ir tenai mokinasi ir pribuva su savo choru į lietuviszką vakarą ir labai gražiai dainuoja. Net svetimtauczių artistai, kurie buvo atėję į tą vakarą, priėję prie Pranauczio dėkavojo už sutaisymą teip gražaus choro. Po vakarui draugystė rugojo Pranaicziui, kad jo dainininkai iszgerė asztuonis butelius alaus, už kuriuos užmokėjo draugystė, tai yra rugojo, kad Pranaiczio choras padarė draugystei iszkados ant pusrublio. Paskui tik po kelių sanvaiczių po vakarui draugystė, lyg susigėdus davė Pranaicziui 25 rubl. už chorą ir tai po ilgų derybų, nors tas choras Pranaicziui atsiėjo kur kas daugiau. Pasakykit dabar, koks choras gali ilgai užsilaikyti tokiose iszlygose? Mus broliai latviai aukauja ant savo choro kas mets po kelis szimtus rublių, tą patį daro ir kitos draugystės, tik mus lie-

tuviszka draugystė gailisi kelių desėtkų rublių ant choro, o tuom tarpu neiszmano, kad tas choras atnesza pelno daugiau, ne kaip kokia skripkutė, arba gudiszka „balabaika“ su kurioms nori pritraukti žmones į vakarą. Ir isz kur, po teisybei, mus lietuviai teip iszmoko klastaut? Rodos lietuvių budas neskubus, rodos lietuviai prie apkalbėjimų ir melagyszčių visai netinka, o tuom tarpu tik paziūrėkit — da gal isznaikyti chorą ir suvisai. Tiktai tas gerai, kad dabar visai nesenei atsirado Petropylėje antra lietuviszka draugystė savitarpinės pagelbos. Szita antroji draugystė matyti iszmingesnė, ir susideda ne isz ponų. Salias samdo pigesnes, dėlto prekė už jėjimą — kur tai mažesnė, ne kaip pas labdarius. Savitarpinė draugystė tuo suprato reikalingumą choro ir užkvietė Pranaiį į savo pirmutinį vakarą. Net miela ir ramu klausyti. Žmonės apsirėdę szvarei, bet koznas pagal savo iszteklių, ne teip kaip pas labdarius, kur reikalauja net frako. Visur vis lietuviszškai sau szneka. Ant scenos padainavo lietuviszkas dainas ir deklaravimo. Paskui paszokę visiems zinomus szokius: pakelkoji, szocą ir kitus, vienu žodžiu graziai pasilinksminę, pradėjo skirstytis, o pelnas isz to vakaro pasirodė daug didesnis, ne kaip pas labdarius. Ar nebutų geriau, kad ir labdariai padarytų tokius pat vakarus, kaip ir savitarpininkai, ant kurių labdariai žiuri pakol su tokiu paniekinimu, kad vadinina juos sermėgiais „siery narod“, kaip iszsitarė vienas labdarys.

Visus mes kaltinam už lietuvių nelaimes, už kratas, suėmimus, isztrėmimus, bet patys savę pakaltyti tankiai užmirsztame. O jeigu prisiziu-rėsime arcziau, tai užtėmysim,

kad netik atplėszimai laiszkų per žardarus, netik judosziai, skundikai kalti, bet pamatysim, kad ir mes pats tame dalyke teipgi nemažai kalti. Sztai korespondentas paraszo straipsnelį, padeda po juom savo vardą ir vardą kaimo, arba pylies isz kur raszytas straipsnis. Jeigu atsimysime, kad burliokai skaito mus laikraszczius, tai jiems labai lengva surasti tą sodžių, arba pylį, isz kur leista korespondencija, o jau patį korespondentą jie gali surasti da lengviau per piemenis, per bernus, per kaimynus ir tt. Ar neatsitiko teip su Meszkucziu. Argi jau negalima iszsisimlyti tokį psiaudonimą, kad joks szuo nesuras, kas raszė. Toliau, anais metais macziau straipsnį apie sutaisymą vienam miestelyje, kurio ir vardas laikraszczyje padėtas, draugystėlės ir 4 sanarių. Jeigu atsimysime, kad tam mieste iszviso yra nedaugiau kaip keturi arba 5 lietuviai, tai pamatysime, kad žandarams visai lengva tuos lietuvius surasti ir iszkrėsti. Ar nebutu geriau buvę, kad korespondentas butu neįvardyjęs to miesto, nes kas mums pernauda, kad mus vyrus varo į Meszkoriją. Burliokai didumo ir daugumo apkaltintu neiszsigaš, jau jie pripratę varyti szimtais savo socialistus į isztrėmimą. Ant galo kam czia garsinti apie tokias draugystėles? Jeigu kas nori prie jų prigulėti, tai tas jas susiras ir be laikraszczių, o kam jų nereik — tai dėl tų nėra ką ne garsinti. Atsargumas nieko neuzkenktu dėlto ir redaktoriams laikraszczių reikėtu ant to temyti.

Jau nesykį buvo kalbėta apie blaivystę. Visi vienu balsu pritarė, kad reikia naikinti girtuoklystę, kur tik galima. Bet norėcziau žinoti, kodėl gi daugumas tų platin-tojų blaivystės nesirupina pir-

mių pirmiaus patys paliaut gėrę. Juk jeigu nori platinti blaivystę, tai pats turi negerti. O dabar sztai kunigas per pamokslą visus girtuoklius varo į pragarą, o vakare namieje pats pasigeria, nuėjęs į svezczius vėl pasigeria. Svietiszki apszviesti lietuviai daro tą patį.

Kaipgi mes galime norėti atitraukti žmones nuo degtinės? Teisybė, yra toki apszviesti lietuviai, kaip dvasiszki, teip ir svietiszki, kurie negeria, bet tokių, varge, labai mažai. Ar nereiktu apie tai pasirupinti?

Politiszkos zinios

Amerika. Artinantės prezidento rinkimams, partijos varo agitacijas už savo kandidatus ir kiekviena malonėtu, kad jos kandidatas butu iszrinktu. Tulos partijos jau net balsus skaito, nors iki rinkimų yra dar veik 3 sanvaitės. Koks kandidatas bus prezidentu iszrinktas, dabar pasakyti negalima. Mes vienok visiems darbininkams patariame atiduoti savo balsus už p. Malloney, ant prezidento, pastatytą nuo Socialiszkos Darbo Partijos. Kada darbininkai iszrinks savo draugus visokiais uredninkais, tą kart pagerins tiktai savo skurdų buvį. Dėlto atėjus dienai rinkimų, visi balsuokite už tikieta Socialistic Labor Party.

Ant Pilipinų dalykai mainosi vis į didesnę karę. Susimuszimų praėjusę sanvaitę atsitiko daugiaus negu kada buvo praeitėje. Pilipinieciai labai susidrutino ir didesnėje dalyje užpuola ant amerikonų po keletą užmuszdami tai suzeisdami. Pilipinieciai mat parodo savo neva globėjams amerikonams, kad jie moka ginti savo laisvę ir szalį, ir visai nemislyja pasiduoti, nors Amerika juos laiko už savastį nusipirkusi nuo Ispanijos.

Kapitoną Shields su 48 ka-

reiviais iszliuosavo gen. Hare, kuris buvo iszkeliavęs ano jieszkoti ant salos Marinduque. Shields buvo patekęs su 51 kareiviu į pilipiniečių rankas.

Amerikonų nuokritis Pilipinuose nuo 6 Ruggjuczio 1898 metų isznesza 5237. Tarpe tų yra 642 užmusti, 400 mirę nuo suzeidimų, 1783 mirę nuo ligų — sykiu mirę 2825. Suzeistų ir niekam jau netinkanczių yra 2412.

Pietinė Aprika. Gen. Roberts buvo pagarsinęs, kad karė su burais pasibaigenti 10 Spalnio, kas iszėjo visai atbulai. Burai nuo tojo laiko labiaus pradėjo užpuldinėti ant anglų parodydami, kad toli yra anglų geismas ir negreitai jis iszsipildys. Anglams dabar teip eina Aprikoje, kaip amerikonams Pilipinuose. Pietinėje dalyje Oranijos, kurią anglai laikė jau už czystą nuoburų, burai užėmė Wepener, Rouxville ir Ficksburgą. Anglai iszsiuntė didelę kariauną sugauti anuos burus. Pas Kapmuiden burai užpuolė ant vieno trukio kuriame vaziavo dalis žvalgų, kuriems pagelbon atsiskubino 40 anglų. Vyriausis anglų apicieras tapo užmusztas su keletu kareivių, du apicierai ir 5 kareiviai tapo mirtinai suzeisti, o kapitonas Sewall ir 10 kareivių pateko į burų rankas, kiti pabėgo. Mažesnių susimuszimų Transvaalijoje ir Oranijoi atsitiko keletas, kur burai isz netyczių užpuldami ant anglų po kelioliką jų užmuszė.

Gen. De Wet iszleido į burus atsiszaukimą, kuriame jis grąsina burams, jeigu jie padėtu ginklus ir atsisakytu tolyn kariauti, kad pasielgs su visais pagal kariszkas bausmes. Jisai nori pertikrinti visą svietą, kad karė eina paprastu keliu, nors anglai garsina jau už pabaigtą.

Rytinė Azija. Kinuose ne-

susikimai nesimazina, bet didinasi. Vokietija buvo užmaniusi, kad pati Kinų valdžia nubaustu maisztų vadovus; Kinų valdžia pasižadėjo tai išpildyti ir neva sugaudė kaltininkus dėl viso ko ir padavė Vokietijai jų vardus, ant ko toji nepristoja o ir pasiuntiniai visų vieszpatysčių. Kun. Tuan neva numetė nuo urėdo ir suaresztavojo, o laikraszcziai pranesza, kad jis iszkeliavęs į vidurinius Kinus organizuoti kariauną su ciesoriszku daleidimu, kad iszvyti europiecius. Apart visų vieszpatysčių užmanymų vėl naują padarė Maskolija, kad visos vieszpatystės sutiktu ant nusprendimo tarptautiszkų sprendėjų. Tuomi Maskolija nori paremti savo buvusį užmanymą, kuris buvo svarstomas Haagoje kad įvesti tarptautiszką sudą, ant ko nieks nepristojo. Ar pristos ant to Maskolijos užmanymo kitos vieszpatystės, nežinia. Maskolija vis-gi turi kokį slap-tą sutarimą su Kinų valdžia ir daro visokias užmaczias dėl kitų vieszpatysčių, kad jos negalėtu užimti bent kokio Kinų kraszto.

Prancuzijos laikraszcziai pranesza, kad pietinėje dalyje Kinų labai platinasi maisztai ir kėliose vietose net sumušę maisztininkai ciesoriszką kariauną ir dalį jos sugavę. Kad priešz maisztininkus yra siunčiama ciesoriszka kariauna ir ją apgali maisztininkai, tai tas rodosi yra vien dėl nubovijimo vieszpatysčių iki tol, kol bus suorganizuota kariauna ir prie pagelbos Maskolijos arba Japonijos prasidės tikroji karė priešz europiecius. Kad kariauna su maisztininkais eina isz vien, tą patvirtina surasti raszta Tientsin'e, kur valdžia maisztininkus visu kuomi szėlpė.

Li Hung Chang jau nukėliavo į Pekiną po maskolių sar-gybą. Kun. Ching apsilankė pas visus pasiuntinius. Ching

iszreiszkęs kad Japonija neda-leisenti padalinimo Kinų ir nors Kinai gausę daug atmo-kėti, bet neprazudysę jokios provincijos.

Dalis darbu.

New London, Conn. Sustraikavo dokų darbininkai. Kompanija ant straikierių vietos parsigabeno murinus kaip ir baltveidzius darbininkus isz Brooklyno. Dėlto gal pakilti musztynės tarp abiejų szalių darbininkų.

Philadelphia, Pa. Vietiniai maszinistai sutvėre unija ir reikalauja nuo darb-davių jos pripazinimo. Darb-daviai to nenori padaryti ir maszinistai nori straiiku juos prie to priversti.

Denver, Colo. Lenu pjovincyziuose straiikas jau pasibaigė ir visi straiikieriai sugryzo prie darbo. Straiikieriai reikalavo pripazinimo unijos ir kad nebutu priimami prie darbo neunijonistai.

Oklahoma City, Okla. Kompanijos jau padarė kontraktus iszvedimui 400 mylių gelzkelio nuo Weatherford Okla. iki El Paso New Mex. Gelezinkelis turi buti pabaigtas laike vienu metu.

Cannonsburg, Pa. Czionais tapo parengtos dvejios naujos angliakasyklos nuo firmos Pittsburg & Buffalo Coal Co. kur daugelis darbininkų gavo darba.

Huntington, W. Va. American Car & Foundry Co. sustraikavo visi darbininkai reikalaudami pakelimo algų po \$1,00 už kiekvieną naują va-goną.

Philadelphia, Pa. Pensylvanijos gelezinkelio kompanija uzsteliavo 150,000 tonų plieninių rėlių Carnegie, Cambria ir Lackawanna plieno liejinyzyziuose. Tai-gi tose liejinyzyziuose darbininkai stures valandą darbo.

West Point, N. Y.

Czion sustraikavo kariszkos mokyklos mokintiniai reikalaudami pakelimo algų nuo \$15 ant \$20 per mēnesį ir jų reikalavimas tuojaus tapo iszpildytas. Mokintiniai turėjo atlikti tokius darbus, prie kurių reikėjo samdyti civiliszkus darbininkus.

Joliet, Ill. Pressed Steel Car Co. pradėjo dirbti ir 1,100 darbininkų gavo darbą.

Minneapolis, Minn. Czion sustojo pusė malunų malti dėl stokos užpraszymų miltų.

Reading, Pa. Formų taisytojai gelezies liejinyzyziuose Reading Iron Co. sutiko ant numazinimo algos ant \$3,00 vietoje \$4,00 už toną ir sugryzo prie darbo.

Scranton, Pa. Czion taps parengta dirbtuvė padarymui automatiszkų įtaisų atidarymui langų. Dirbtuvę stato The Penn Bradshaw Co.

Lorain, Ohio. Gelezies liejinyzia Federal Steel Co. tapo uzdaryta ant nepaskirto laiko kur 3000 darbininkų neteko darbo. Abelnai mislyjama, kad po rinkimų prezidento vėl pradės dirbti.

Toledo, Ohio. Visi szaltgeleziai darbininkai prisirszė prie unijos ir pareikalavo nuo savo darb-davių numazinimo darbo laiko nuo 10 ant 9 valandų.

Lowell, Mass. Hamiltono medvilnės pabikuose isz naujo atgijo straiikas, kadangi pabrikantas neiszpildė savo pažadėjimų.

Straiikas!

Serėdoje, 10 d. Spalinio at-sibuvo straiikierių kalnakasių susivaziavimas, kur viso buvo 857 pasiuntiniai. Susivaziavusieji nutarė pristoti ant 10% pakelimo algos iki 1 Balandžio 1901 metų, kad sulyginti laiką su minksztųjų anglių kalnakasių kontraktais. Straiikieriai

vienok neis dirbti, kol kompanijos neiszpildys to, ką buvo pirmiaus pažadėję. Kitus visokius nesutikimus palikta kompanijoms atlikti su vietinėmis darbininkų unijomis per taikos sudzias. Kaip greit kompanijos iszpildys susivaziavimo nutarimą, teip greitai vėl pradės dirbti. Bet straiikieriai lai visame klauso savo vadovų.

XV. Seimas „Susivienyjimo L. A.”

Praėjusę sanvaitę atsibuvo Elizabeth'e, N. J. seimas Susivienyjimo Lietuvių Amerikoje. Pasiuntinių nuo kuopų buvo suvaziavusių apie 47. Seimo vadovu tapo iszrinktas p. Radzevicius, Susiv. kasierius; nutarimų rasztininkų p. Ambrozevicius, Newark, N. J.; kuopų nutarimų praneszėju p. Stagaras, „Vilties” redaktorius ir iszleistojas; perziuretojais knygu Susiv. sekretoriaus ir kasieriaus p. Rinkevicius isz Mahanoy City, Pa. ir Mikolainis isz Plymouth, Pa.; dabokliu tvarkos p. Maslauckas isz Plymouth, Pa.

Svarbesniejie seimo nutarimai yra szie:

1) Iszmokėti \$100,00 autoriui lietuviszkos gramatikos ir padėkavoti už jo trusą teip reikalingą lietuviams, ir iszleisti gramatiką Susiv. kasztais.

2) Paskyrimas kasztų, koki bus, atspaudimui p. Žemaitės rasztų, kurie bus nuo specialistų pritaikinti mokintis vaikams pabaigus A-isz-B. Lektorijų.

3) Paskyrimas \$50,00 kankintiniams ir atidarymas fondo rinkimui aukų tolesniam jų suszelpimui.

4) Paskyrimas kasztų, koki bus, surinkimui medegos nutarimų visų Susiv. seimų nuo uzsidejimo Susiv. ir juos visus atspausdinti į knygą. Surinkimui medegos ir jos apdirbi-

mui vienbalsiai tapo iszrinktas kun. J. Zilinskas.

5) Palikimas tiktai vieno skyriaus (pirmojo) posmertines ant \$150,00 su metiniu mokesdziu \$2,55 ct. Antrasis skyrius tapo panaikintas ant tulu kuopu uzmanymu delto, kad prie antrojo skyriaus prigulint mazam skaitliui sanariu, prie \$300,00 posmertines buvo mokama pinigais pirmojo skyriaus sanariu sudetu, nes antrojo skyriaus sanariai toli nesudedavo reikalingos sumos.

6) Panaikinimas ceuzuros „Tevynes“, Susiv. organo; kad organe visi Susiv. sanariai turetu lygu balsa Susiv. ir kuopu reikaluose.

7) Perkelimas Susiv. seimo nuo rudens ant pavasario, isz Spalinio men. i Geguzio men.

8) Perkelimas Susiv. spaustuvės isz Plymouth'o i Philadelphia.

9) Patalpinimas Susiv. knygyne „Tevynes“ spaustuvėje.

10) Ateinantis Susiv. szezoliiktas seimas atsibus Wilkes Barre, Pa.

11) Nutarta pakelti protestą prieszais prezidentą, gubernatorių, szerifa ir kompanijas uz jų iszszauktą žudynę straikerių kalnakasiu Shenandoah, Pa., kur du nekaltus žmones užszovė, o keliolika suzeidė. Rezoliucijas nutarta tapo nusistūti visiems virsz minėtiems ponams ir patalpinti angliszkuose laikraszcziuose.

Peržiūrėtojai Susiv. sekretoriaus ir kasieriaus knygu nepadarė skaitliu dėlei per didelio darbo, ir jie padorė skaitlius vėliaus, viską pagarsins per „Tevynę“.

I centraliszką Susiv. komitetą tapo iszrinkti.

4 Kun. A. Kaupas — prezidentu, p. A. Daniseviczius isz Mahanoy City, Pa. — vice-prez. p. Astramskas — sekretorium ir „Tevynes“ redaktorium, p. K. Radzeviczius — kasierium, prižiūrėtojais kasos { kun. A. Milukas ir p. V. Pranis, Newark, N. J

Utarninko vakare buvo prakalbos, prie nemazo skaitlingumo vietiniu lietuviu.

P. Mikolainis kalbėjo apie Susivienyjimo nauda, kokią galime aptureti visi prie jo prigulėdami, uz teip maza, \$2,55 ct., metinę mokesť; apie musų tautiszkus darbus, prie kuriu veikimo prisideda kas kartas vis didesnis skaitlius darbininku ir szelpėju, ir kada prie to darbo ir szelpimo jo prisidės didesnė pusė, dauguma, tautieciu, tada panoksime jau toli mus pralenkusias tautas. Ragino vyrus ir moteris prie skaitymo laikraszcziu ir knygu; nurodė reikala apszvietos moteriu, be kuriu prisidėjimo nepakils tautiszkas klausimas, neuzaugs tautiszka gentkartė, o kas priguli tiktai nuo motinu.

Kun. A. Kaupas kalbėjo apie atgijima tautu ir iszsiluosavima isz po despotizmo, nurodydams, kad dėl lietuviu dar neatėjes laikas. Kaip ateis laikas, numes ir lietuviai despotiszką jungą. — Laikas nieko nepadarys, ateis ir nu eis, jeigu nedirbsim. — Rodyjo szelpti „Motinėle“, kurios mieriu yra szelpti liet. jaunuomenę, mokinancziasi užrubezyje.

K. Mockeviczia isz Bostono kalbėjo apie prigulėjimo nauda visų draugyscziu prie Susivienyjimo, isz kurio gautu laike ligos paszalpa ir mirus posmertinę, tiktai uz \$2,55 ct. ant metų, kur dabar ir \$12,00 doleriu negana su visais extra mokescziais. Norinti gauti didesnę paszalpa ir posmertinę, mokėdami didesnę metinę galėtu gauti ir po \$900,00, kaip svetimose organizacijose yra mokama, prie kuriu musų broliu nemažai priguli. Delto reikalas yra, kad lietuviai susivienytu ir visi prigulėtu prie savo organizacijos.

T. Astramskas, „Tevynes“ redaktorius, kalbėjo apie iszlikimą lietuviszkos kalbos nuo

prapulties tiktai surukusiose grintelėse po pilkaja sermėgėle, nes lietuviszka kalba tapė iszvaryta isz bajoru rumu, bažnyciu, urėdu ir mokyklų.

J. Kazakeviczius isz Pittstono kalbėjo apie priezastis ir vaidus bei partijas lietuviu tarpe, kuriems besivaidyjant neprieteliai labiaus gali vaidyjancziusi smaugti. Nurodė, kad priezasczia vaidu yra musų vadovai, kuriems nerupi broliu gerovė, jų medegiszkas ir protiszkas pakilimas.

V. Ambrzeviczia isz Newarko kalbėjo apie musų kantintinius, isztremtus Gudijon uz platinimą szviesos tarpe savo broliu ir ragino tokius suszelpti bent su centu. Pabaigus kalbą tapo rinktos aukos nuo susirinkusiu tautieciu, kur surinkta tapo \$4,34 ct.

Žiponaitė O. Matulaicziutė (kun. V. Matulaiczio sesuo) deklemavojo gražiai eiles „Dėl iszrinktuju“ kuriu pradžia tokia:

Ojezyzna dėl jusų — tai zodis tiktai Be dvasios, kaip zaislas dėl vaiko! Tėvu iszsigimė, be zenklo vardai! Szezėliai užklydę lig laiko! ir tt.

Kun. A. Milukas kalbėjo apie platintojus Budos mokslo tarpe lietuviu, apie ką lietuviai dar buvo negirdėję. Budal) gyvenęs apie penktą szimtmetį ir buvęs labai prakilniu žmogumi; jisai mokino apie esybę dvasės teip: Jeigu žmogus negerai elgiasi, tai po myrio jo dvasė pereina i bobą, ir jeigu toji vel negerai elgiasi, tai paskui i gyvuoli, medį, i augalą, o ant galo i pragarą patenka, kur po 10 milijonu metų isznyksta. Pagal krikszczioniszką mokslą mes tikime i namarumą duszios. Delto szalin su platintojais budizmo! Toliaus kalbėjo apie Susiv. neprietelius ir szmeizikus, apie mokslą ant nekrikszczioniszko

1) Budos mokslo iszpažintuju yra 485,000,000. Krikszczioniszko mokslo iszpažintuju yra 454,729,151. Katalikiszko mokslo iszpažintuju yra 228,429,151,

pamato, kur žmogus pametęs katalikiszka tikėjimą, nors ir mokintas, yra pavojingesnis už nemokintą žmogų, nes tokis visados greicziaus apgaus ir apsuks, negu nemokintas. Delto mokslas be krikszczioniszkai—katalikiszkos doros yra nenaudingas ir kenkiantis. Abelnai kun. Miluko prakalba geriaus butu tikusi bažnyčioje negu ant vieszo žmonių susirinkimo, nes klausytojai visai nesuprato, ką kalbėtojas norėjo pasakyti.

J. M. Damijonaitis trumpai kalbėjo apie „Tevynes Myletoju Draugystę“ ir jos vaisius, koki auga per aukavimą tiktai 60 ct. ant metų.

Seredos vakare buvo dainavimai Dr. V. Kudirkos dainininku draugystės isz Newark'o ir bažnytinio choro isz Brooklyn'o. Abeji padainavo labai puikiai. Tarpe dainu laikė kun. Zilinskas prakalbą apie lietuviszką parodą Paryziuje ir nauda isz jos. Prakalba buvo labai žingeidi ir akyvā. Apart kitko kun. Zilinskas papasakojo kaip ant bažnyczios bokszto Notre Dame Paryziuje susitiko su savo moks-ladraugiu, kuris yra Maskolijoj daktaru ir ima 4000 rubliu algos, o kuris pavirtęs i iszgamą—maskoliu atsisakė aplankyti lietuviszką parodą, nors kun. Z. apsiėmė visus kasztus apmokėti. Kun. Z. jį priskaitė prie musų inteligentų tautieciu, kad imdams teip didelę algą, nieko neaukavęs ant tautiszkų reikalų.

Primetimas tokio iszgamos prie tautieciu inteligentų, yra neteisingas — toks priklauso prie judoszių iszgamų pulko.

Toliaus kun. Z. papasakojo, kad lankydamas lietuviszką parodą atrado vieną baisų daiktą ir tai užpeczyje lietuviszkos grinczios. O tuom baisuoju daiktu buvo Szliupas. Žitkus buvo padaręs peizazą ir nemislyjo visai, kad jo iszsigas kun. Z.

Seimas abelnai buvo vienu iš truksmingiausių, kaip pasakojo pasiuntiniai veik ant daugumos seimų buvusieji. Mat kilo karė tarp kunigų ir jų priešų arba teip vadinamų bedievių. Kunigai buvo pasirengę išmesti iš Susiv. visus bedievius, o bedieviai vėl kunigus. Pergalė buvo tųjų, kurie galėjo garsiaus ir ilgiaus rėkti, o ypatingai užpultieji. Waterbury'o Susiv. kuopos pasiuntiniai pat pradžioje užpuolė ant kun. Saurusaiczio už ardytą kuopos ir tvėrimą antros neva katalikiskos. Roda ne roda seimas atmetė kun. Saurusaiczio ir p. Griniaus pasiuntinystę į seimą. Abudu pasiuntiniai apleido seimą. Teip tikusis kun. Milukas smarkiai kalbėjo apie ardytojus Susiv. ir rodyjo visus budistus išmesti. Seimas vienbalsiai tam pritarė, bet budisto ir bent kokio ardytojo Susiv. neatrado iki neatsirado kun. Pautienius iš Mahanoy City. Mat kiti kun. neturėjo gana drąsos! Kaip tik kun. Pautienius atėjo, tai nesiprasęs nei balso tuoj suszuko, kad turi būti išmesti iš salės nekatalikai, žydai, nors butų ir pasiuntiniai. Kun. sulaukė savo genarolą šaukė išmest, išmest! Kad surasti tuos neprietelius bedievius, kun. Pautienius nuėjo į pryszakį ir pradėjo skaityti įstatus Susivienyimo Lietuvių Laisvamanių. Riksmas kilo dar didesnis, nes pasiuntiniai pradėjo šaukti, kad čia ne laisvamanių seimas ir teip rėkė, kad kun. Pautienius skaitymo visai nebuvo girdėti. Seimo vadovo draudimo nieks neklausė. Aptikus niekiekun. Pautienius szoko ant Mikolainio, tvirtindamas, kad jis griauja Susiv., niekina jį per „Vienybę“, tvėręs valnamanių susivienyimą ir prie jo priguli. Kunigai šaukė išmest, išmest! o jų priešai vėl šaukė, kad kun. Pautienius išmest už

kėlimą ermyderio. Nurimus niekiekun. Mikolainis užprasžė rodyti, kad Mikolainis tvėrė valnamanių Susiv. ir prie jo priguli. Kun. Pautienius rėmėsi ant „Lietuvos“, kur buvo raszyta, kad Mikolainis buvo ant valn. seimo per sekmines ir net kalbėjo. Mikolainis atsakė, kad ant valn. seimo buvęs kaipo redaktorius ir kalbėjęs, ir talpinęs, į „Vienybę“ valn. seimo nutarimus ir įstatus, kaipo žinias, bet tas nėra faktas kad tuomi ardytų Susiv. ir kad priguli prie valn. susiv. Kun. Pautienius nieko ant to negalėjo atsakyti ir Mikolainis jį tris kartus išvadino, *melagium*. Kunigai negalėdami atsilaikyti, tuoj szoko į kitą pusę. Kun. Milukas, kaipo mekleris, užmaė tą klausimą užbaigti. Nurimus riksmui, Mikolainis pasikui riksmą pradėjo vėl iš naujo. Pasiremdamas ant Susiv. konstitucijos ir perskaitęs bausmes: „kurs stojęs į aiskią kovą priešais krikščioniszką tikėjimą, tarpe lietuvių, kuriems reikia meilės ir vienybės, platintu nesutikimą, ir tikėjimiską, fanatizmą; toks, darodžius jam jo kaltę, per Susiv. seimą — gali būti išbrauktas iš Susiv. — ir szoko ant kun. Szedvydzio už išsklaidymą lietuvių į partijas ir pastatymą ant apjuoko per užgynimą susirinkimų su policijos pagelba, ir ant kun. Kaupo už baniuojimą Blaivystės draugystės užtaraujant kun. Szedvydį kuris ją apskundė Susiv. už surengimą prakalbų S. Daukanto sukaktuvių dienoje. Kun. Szedvydziui negalint išsisteisinti, nei kun. Kaupui, kun. Milukas užmetė Mikolainiui kunigų apskelbimą ir užmanė, kad Mikolainis imtu savo žodį atgal. Mikolainis reikalavo kunigų išsisteisimo ir savo žodžio atgal neėmė. Kun. Szedvydis teisinosi dėl Blaivystės

Dr. tuomi, kad prakalbos buvo rengtos tik kelių jo priešininkų, kurie buvo draugystės virszininkais ir viską vėlė be žinios visos draugystės. Matant kad tas klausimas užims daug laiko, tapo atidėta ant toliaus ir buvo svarstomi prigulinti dalykai seimui. Užbaigus seimo reikalus ir kitus, p. Skripka iš New York'o ir Mikolainis atkartojo kun. Szedvydzio reikalą iš naujo. Kunigai matydami striuką tol rėkė kol reikalautojai neatsakė nuo savo reikalavimo, matydami, kad nieks neiszeis dėl riksmo.

Beto kun. Milukas buvo užmanęs užprotestuoti prieš 39 num. „Lietuvos“, už išsitarimą, kad mokslincziai Budos mokslą stato augszcziaus krikščioniszką. Tas klausimas tapo atidėtas ir paskui liko užmirsztas.

Philadelphios kuopa užmanė pakelti protestą prieš knygę „Balsas Amerikiečių Lietuvių į Tėvą Szventąjį Leoną XIII“, kur yra panaudotas vardas „Susivienyimo Lietuvių Amerikoje“ be jokios žinios sąnarių, kur „Tėvynės Sargo“ redakcija už Susiv. nugaros kas žiną raszo. Tojo klausimo kun. neprileido prie apsvarstymo, nurodydami, kad Susiv. neapturejės iš to jokios iszkados. Kun. dėjosi nieko apie tai nežinanti.

Abelnai norėta Susivienyimą padaryti katalikiszką, bet likosi kaip buvęs tautiszką.

Isz lietuviszku dirvu Amerikoje

Lawrence, Mass. Matant savo brolius darbuojantės ant tautiszkos dirvos, linksmumas ir energijos prie darbo nestokuoja. Tiktai tiek liudna, kad dauguma, visuomenė, prie to darbo vis dar nepriseda. Nuo laiko priėmimo krikščionisztės mūsų tėvynę užpludo visoki skėriai, o daugiausiai lenkai, kurie paplėsžė

į savo pusę mūsų diduomenę ir iszplatino visoki isztvirkimą tarpe jos, ir paskandinė sodiecius į vergystę — baudžiavą, iszrovė jiems isz szirdžių meilę tėvynės Lietuvos, ir net guodonę savo esybės. Sodietis laikė už žmogų tiktai poną ir kunigą, ir tai ne dėlto, kad jie tos garbės verti butų buvę, bet isz baimės tiktai, kad negautu pliekti. Sodietis buvo paniekintas su savo kalba, ir tasai paniekimas teip isisėdo jo szirdyje, kad dar ir sziandien daugumoje tas atsikartoja, kad žmonės isz nežinės niekina savo tėvynę, savo tėvynės ir tautos reikalus. Kad iszrauti mūsų sodiečiams tą kenkiančią nuomonę isz szirdies, reikalinga tam tikra literatura ir tankus praneszimai laikraszcziuose, kas iszrodytu tų ponų visas mums padarytas skriaudas. Lenkai mus engė dvasiszkai ir medegiszkai iki 1863 metų, o nuo to laiko sykiu su lenkais ir dar arsziaus mus engia maskoliszka valdzia. Lenkai ir maskoliai apkrėtė lietuviszką dvasę su cholera, ir žudo visus, kurie nuo tos choleros ginasi, kurie nuo jos, kad neužsikrėsti, visiems paduoda reikalingus vaistus. Dar ir sziandien atrasime paczijoje Lietuvoje daugumą lietuvių, kurie nežino kas jie yra ir teip pat Amerikoje dedasi. Tai yra vaisius anos užkrėtos choleros! Mūsų gelbėtojai nuo tos tautiszkai mirtinos ligos yra persekioti, isztremti isz tėvynės, kenczia bada ir nekartą savo gyvastį pabaiigia szaltoje sziaurėje.

Ką tada turime daryti matydami visas tais nedorybes? Mūsų pareiga yra padaryti joms galą szelpiant savo brolius, anuos darbininkus — gelbėtojus, nors su centu, ir tai ne vieną kartą, bet tasai paaukavimas cento tegul atsikartoja, kol neisznyks tos nedorybės. Mums stiprinant anų dvasę ir dauginant szelpėjų

pulką atgausime savo išplėstas tiesas ir mūsų neprieteliai su gėda turės atsitraukti, nes mūsų yra tiesa, teisingi mūsų reikalavimai. Taigi nenustokim darbuotis. *J. Smoleitis.*

Apie Immanueliu Kantą.

Mūsų laikraszcziuose ne kartą atsitinka girdėt skundžiantės ant to butent, juog sanariai mūsų tautos, žmonės lietuviszkos kilties neteip retai į aukas tenka svetimoms, mums nevydonizkoms, tautoms, papuoszdami lietuviszkais vardais jų literatūrą. Teip ana! visi mes žinome, juog toki talentai kaip Kastiuszkos, Mickevycziaus, Lelevelio, Kondratavycziaus, Kraszevskio, Aleksos, Girsztauto, Buivido ir daugelio menkesnės vertės vyrų yra papuoszalu tapę lenkų tautos, ir juog be darbų szitų vyų lenkiszkoji literatūra niekad os nebutų dasiekus to laipto, ant kurio ji szendien stovi. Pastarame dar laike pagarsėjo visame sviete savo literatizskais darbais lenkiszka raszantis Henr. Sienkeviczius, seniaus po psiaudonymu „Litwos“ pažįstamas, kurį ir patys Vokieciai už lietuvių pripažįsta.¹⁾ Ir tarpo vokiszku rasztininkų bei mokslinczių randame ne vieną lietuviszką vardą (Endrulat, Perkuhn, Spirgatis, Heyduck, Jentsch, Reicke, Meschede, Naunyn, Prutz, Burow, Schaudinn, Abromeit ir k.), kursai ant garbės lietuviszkai literatūrai butų derėjęs. Didžiausiu isz tokių lietuviszkos paeigos vyrų, į vokiecius pavirtusių, ne abejotina reikės ir mums, drange su viso svieto mokslincziais, pripažinti Immanuelių Kantą, didžiausią phi-

1) R. Braungart recensioje „Moderne polnische Romane“ (Beilage zur „Allgem. Zeitung“. Muenchen 1899 Nr. 284) peržvalgydamas Senkieviczius romanus, apie jį sako: „Sienkievicz, von Geburt ein Litauer“...

losophą, (galvoczių), profesoriavusį ilgus metus Karaliaucziaus universitete, o apie kurio tautystę tik pastarame laike suteiktos mums tapo tulos tikros žinios.

Szitas gaudingas vyras, kurio vardas nepragais isz historijos iki liks gyva žmogija, buvo gimęs 22 Balandžio 1724 m. Karaliaucziuje, kur jis 12 Vasario 1804 m. ir pasimirė. Apie Kanto gyvenimą bei veikalus galima rasti placzias žinias „historijoj“ philosophijos vieno ar kito autoriaus — ipacziai pas Kuną Fischerr'į, Fr. Ueberweg'ą ir k. Lietuviszkai paraszytą biographiją „prof. d-ro. Kanto“ galime rasti prie „Nau. Lietuv. Ceitungos“ iszleis dintame „Kaimyne“ (1899 m. Nr. 48).

Dėl mus' ezionais yra svarbi ne tiek jo biographija, kiek jo tautysta, apie kurią iki sziol positivityviszkų žinių neturėta.

Teip, antai, jei mes imsime į rankas prof. Ueberweg'o „Grundriss der Geschichte der philosophie“ (2 Aufl., III. Teil. S. 144) ten rasime pasakyta, Kanto giminė (familija) buvusi isz Skotijos atėjusi, juog jo tėvas Johann Georg, buvęs baloium (Sattler) Karaliaucziuje, ir juog jojo, su Regina Reuter apsivedusio, ketvirtasis kudi kis buvęs Immanuelius. Tokią Kanto geneologiją galima atrasti ir pas kitu jojo biographus. Tacziau jau pirm kokių 20 metų vienas mokintas vokietis (slg. Archiv fuer Anthropologie“ 1881 Bd. XIII. S. 36), kalbėdamas apie mūsų philosopho paeigą, buvo iszsi taręs, juog jo gyslose, rasi, tekėjęs ir lietuviszkas kraujas. Szitą dasiprotėjimą patvirtina pastarojo meto tardymai Jono Zembrickio¹⁾ seniaus ir „Auszroje“ sandarbininkavusio.

Zembrickis, užsiimdamas ap-

1) Zembricki „Kant's Vorfahren“. „Memeler Dampfboot“ 1899 Nr. 223 ir „Altpreussische Monatschrift“ 1899, 5-6 Heft, S. 469.

raszymu historijos Klaipėdos gardo (miesto), priverstas buvo rinkti medegą ir „karaliskame paslaptų arkyve“ (Koenigl. Staats-Archiv) Karaliaucziuje, kur ir surado du labai akyvu dokumentu isz XVII szimtmeczio apie Kanto prosenius.

Anot szitų dokumentų, kuriuos zingeidus skaitytojas galės atrasti augszcziiau parodytoje vietoj, Kanto prosenis Richarts Kantas (Kandt), metuose 1667 minėtas, buvęs karczemorium arba karczemninku kaime Werden (Verdziai, Verdžiai?) pas Szylokarcziamą (Heydekrug), prus. Lietuvoje; jojo sunus Jonas (Hans) po 1735 m. paminėtas buvęs sziksznininku (Riemer) Klaipėdoje, o vėliaus ir Tilžėje. Isz ezion, kaip rodos, szito sunus, o Immanueliaus tėvas, Johann Georg'as, kursai dar ir lietuviszka mokėt turėjo, persikėlė Karaliaucziun.

Toku budu dasekus paeigą Kanto giminės tyrai lietuviszkame kraszte, akyva buvo dasiznoti, ar jo pravardė butu prus. Lietuvoje dar likus, ar jau, rasi, iszmirus'. Asz peržiūrėjau to dėlei visus gyventojų vardus kuone visų lietuviszkų pavieczzių, nuo Gumbinės pradėjus iki Klaipėdai, kaip tie vardai vokiszkuose „Adress-Buch'uose“ tų pavieczzių užraszyti yra. Suradau po kelias pravardes: Kantvils Kantszatis, keliuose lygiai kaimuose Tilžės pavieczzi¹⁾, ir suvokiszkuotą Kanter. Prie szito reikėtų dar pridurti, juog ir pas senovės prusus jau Dusbürg'as²⁾ užraszė vardą *Cantegerde, Cantegirde* „Sudovita“, ir juog kitose teipogi Lietuvos vietose pravardes *Kantelis, Kantauta*, vardai kaimų: *Kanteliszkaiai, Pakanteliszkaiai* ir k. yra zinomi³⁾.

1) Adressbuch fuer den Landkreis Tilsit. S. 2, 4, 5, 6, 11, 16, 17.

2) Scriptorum rer. prussic. I. 143, 145.

3) Slg. „Auszra“ 1885 p. 89.

Ir pati sympatija, kurią Kantas, rasi, atsimindamas savo lietuviszkos kilties, dėl lietuvių bei jų kalbos savo rasztuose iszreiszkia, galėtų, regis, sunaudota tapti darodymui, ar patvirtinimui, jo tautystos.

Kada Krist G. Milk (Mielcke), Pilkalnio „kantoras“, prirenkęs savo „Littauisch-deutsches und Deutsch-littauisches Woerter-Buch“, kuri 1800 m. Karaliaucziuje atspaudinta, kreipėsi prie ano laiko zinovų lietuviszkos kalbos bei tautos su praszymu, idant vienas kitas rekomendaciją, prakalbos pavidale, prie to žodyno pridėtu, ne tik Jenisch isz Berlino, C. F. Heilsberg isz Karaliaucziaus atsiliepė, naudingumą bei reikalingumą paturėjimo lietuviszkos kalbos darodydami, bet ir didysis philosophas, Im. Kantas, paraszė „Nachschrift eines Freundes“, kursai tai rasztas, kaipo ketvirtoji prakalba prie žodyno, pridėtas, ir iszreiszkiantis nuomones vieno isz didžiausių reprezentantų žmonijos, dėl mus' yra labai akyvas bei svarbus.

„Kad' prusiszkas lietuvis užsipelno labai — sako Kantas — idant jam ypatybė jo karakterio ir teipogi skaistumas jo kalbos, kuri yra didžiai patogus įrankis vedimui apszvietimop' bei jojo paturėjimui, iszlaikyta taptų, kaip dėl mokslo szkaloje, teip lygiai pamokslo bažnyczioje, matoma isz augszcziiau paduoto apraszymo (prakalbose Milkes, Jensch'o bei Heilsberg'o). Asz prie szito dar priduriu, juog jis (lietuvis) nuog nusiziaminimo (Kriecherei) daug yra augsztesnis, neng jojo kaimyniszkos tautos; papratęs yra kalbėt su vyresniaisiais (Vokieciais) tone lygybės bei szirdingu atvirumu, ką jie jam už piktą nelaiko ir vėl neatmeta szuurkzcziai rankos spustelėjimą (Haendedruecken), nes jie tokiu budu randa jį vislab, kas prider', noriai atliekantį. Jojo

ypatingas pasidavimas, arba, visai ne panaszus į tulos kaimyniškos nacijos, (lenkų), jeigu tuls yr' tarp jų szulnesnis, puikumas, arba, geriaus sakan, jausmas savo vertybės, ženklinantis drąsą, suteikia podraug garantiją jojo tikrumo (viernumo). Ale jau ne mintingai tos naudos, kokią valstija („der Staat“) gali laimėti isz tokio karakterio tautos, reikėtų pripažinti svarbumą ir laimikį, kurį patsai mokslas, ypačiai senoviszkoji istorija tautų persikėlimo („Voelkerwanderung“), galės pelnyti isz dar nesumaiszytos kalbos tos prasenoviszkos, nunai ant ankszto ploto susigrudusios ir, tarytam, isoluotos, tautos, todėli tad ir jos ypatybias yra didziai verta paturėti. Buesching'as todėli apgailėjo labai perankstybę myrį mokslingo profesoriaus Thunmann'o Halle'je, kuris ant szitokių tardymų su per dideliu stropumu savo pajiegas sunandojo. — Abelnai sakan, jeigu jau ir ne isz koznos kalbos galima butų toki didį laimėjimą sulaukti, tai vis-gi dėl apszvietimo kiekvienos tautelės tokiam kraste, kaip antai prusiszkoj' Lenkioj', svarbu yra (isz jos) pasinaudoti dėl pamokinimo szkaloje bei bažnyzioje pagal pavyzdį tyresnės (lenkiszkos) kalbos, nors ji teipo gi tik už rubėzių kraszto kalbama butų, ir ją (lietuv. kalbą) isz palengvo vartojiman įvesti (gangbar zu machen) nės per tai kalba pritingesnė ypatybei tautos, o tuomi, pat' jos supratimas aiskesnis butų“.

Teip tai raszė Kantas apie lietuviszką kalbą pirm szimto metų, o į keturis metus pirm savo myrio. Jeigu mes atsimisime, juog dar 40—50 metų nuo to laiko praėjus, kiek daug sunkaue vargo bei persekiojimų datyrti teko Ed. Giseviui, neužmirsztinam lietuvių biezuliui, isz priezasties užtarimo lietuviszkos kalbos,

niekinamos bei naikinamos tų padukusių germanizatorių, turėsime Im. Kantui, kaip ant ano laiko, labai didelę drąsą pripažinti augszeziaus paduotuose jo žodziuose. Jis, kaip matoma, su visu savo svarbum autoritetu, teip sympatiszškai apie lietuvių karakterį atsiliepdamas, mano, lietuviai užsipelną, idant jų kalba persekiojama nebutų, idant ji ne tik vartojama szkaloje bei bažnyzioje, ale ir iszlaikoma taptų; trumpai sakan szios dienos žodziais — idant lietuviszka tauta nebutų suvokietiuota, germanizuota.

Tokių užtarytojų, kaip Kantas, prusiszkoj' Lietuvoje labai mažai turėta; pastarasis isz jų buvo garbus Dr. Sauerwein'as, kuris didį trusą padėjo dėl tautiszkojo lietuvių pakėlimo. Todėlei, rodos, ir vardus tokių mūsų tautos aštarytojų, kaip Ruhig, Mieleke, Jenisch, Heilsberg, Kantar, Gisevius, Sauerwein'as ir k., lietuviams niekadus užmiesz' ne reikėtu....

* * *

Kanto kunas silsisi Kataliauciuje, kur jis visą savo amžių praleido. Ne toli nuo senojo universiteto, szalyje bažnyzios „Dom“ vadinamos, ties jo kapu įtaisyta tapo koplytelė „Stoa Kantiana“. Viduj', ant pryszakinės sienos maiome tenais kopiją Raphaelio abrozo: „Szkala Atenuose“ o priesz jį, ant postumento, stovint philosopho marmurini bjustą, prof. Siemering'o iszskaptuotą; ant užpakalinės sienos, ties suoleliu, yra parasztyti paties Kanto žodziai: „Der bestirnte Himmel ueber mir, das moralische Gesetz in mir“. Kitas didis Kanto monumentas — ant aukezto granitinio postumento zalvarinė philosopho stovyła — stovi darže, szalyje naujojo universiteto.

Neužmirsztina yr' ta valanda, kurią raszancziam sziuos

žodzius „Stojoje“ Kanto praleisti teko: dyvinai ne smagios mintys jo omenyje sukinėjosi, atsimenant teip didei liudną likimą mūsų tautos, kuri ant teip didzio ploto isznykusi kalbiszškai ir tankiausiai į mūsų paczių nevydonus pavirtusi, lietuviszkais vardais apipuozė svetimą mokslą svetimtauczių literaturas, dėl savės, dėl pakėlimo savo vardo, nieko gero per tiek szimtų metų neatlikusi!... Nuo trakiszkosios dar gadynės pradėjus atsiminti jam teko tokių varų, kaip trakų dainiaus Varpiaus, (graikiszkių raidzių neturime. Red.) Lino, Tamurio, (szend. Tamulis) historiko Tunkydizio, geographo Stravono, kurio vardas ir szendien tarp lietuvių gyvas dar liekti, pasakininko Aizopo, Babriaus, zodininko Svido, kurio vardas teipgi pas mus gyvas dar liekti, ir daugelio kitų, kurie jau tuomet apsigraikave, sutvėrė ir, isz didesnės dalies, sutaizė graikiszką literaturą; isz vėlesnio jau laiko aplenkinti bei apvokietinti lietuviai, kurių kelis vardus augszeziau jau paduota, papuozė savo veikalais literaturas tų tautų, nuo kurių mūsų tauta didziausias skviaudas nukentėjo. Akyveizdoje didziojo Kanto, klausiau patsai savės, argi lietuviams jau butų lemta amžinai tik svetimiems dirvonus plėszyti, dėl svetimtauczių sėklą bei vaisius nokintis? Ar gi jau neatsiras isz mūsų tarpo ir kiti talentai, kurie papuoztų mūsų tautą piekadus neisznykstanczia, bet jau tyrai lietuviszka, garbė. D-r. B-s.

Kas darbininku prieteliai?

Aną nedėdienį buvau lietuviszkoj bažnyzioj ir girdeėjau žingeidų pamokslą, link dabartinio straiko kietųjų anglių kasyklose. Pamokslininkas stengėsi pertikrinti klausytojus, jog didziausi darbininkų geradėjai ir pritarianti jų rei-

reikalavimams yra kunigai. Girdi „Kristus buvo darbininkų prietelium, tai ir jo įpėdiniai kunigai sėkdami savo mokiniojo mokslą negal buti darbininkų prieszais. Jeigu kas jums savo sako, kad kunigai yra darbininkų nevidonai, netikėkite, nes jų žodziai nėra paremti ant teisybės, yra melagingi; reikalaukite kad užmėtinėtojai darodytu argumentus, o tokiu budu pasirodys visoje aiksztėje jų melagystė“. Kokį įspudį padarė tas pamokslas ant klausytojų, nežinau, bet asz su tuomi jau nesutikau ir užėjo man klausimas, ar isztikrųjų kuigai, arba kunigija, yra toki darbininkų prieteliai, kaip sakė pamokslasakis? Peržvelgiant praeitės ir dabartės skurdų padėjimą darbininko, pamatysime, kad prie įvedimo didesnės dalies visų vargų vargszų darbininkų, visur yra prisidėjusi kunigija. Ir dyvytis tik tai reikia, kad kunigai nemato, ar tik nenor matyti, kiek jie ir jų pranokėjai yra pikto padarę darbininkų luomai. Katalikiszkas mokslas ypatingai yra paremtas ant vergijos, liepiantis lenkti galvas ir buti paklusniais savo prispaudėjams, kęsti ant szio svieto viską, kad įgyti, laimę po myrio. Katalikiszkas mokslas nepripažysta lygybės ir brolystės. Su žingeidumu asz norėčiau iszgirsti darodymus, kur ir kada kunigija padarė ką gero dėl darbininkų luomos? Nežvelgiant į praeitę tolyn, gana faktų, kurie po mūsų akimis dėjosi, kur aiksztėje pasirodė toji kunigijos prietelystė dėl paniekintų, suspaustų žmonelių darbininkų. Kada maskoliai iszpjovė lietuvius Kraziuose, isz ko visas svietas pasibjaurėjo tokiu darbu, tai dabartinis popiezius, Leonas XIII iszleido aplinkrasztį (encikliką) Maskolijos katalikams, su prisakymu, kad butu paklusnus svietisz-

kai valdžiai. Iš to matyt, kad katalikystės galva, arba valdžia, negeidžia matyt išsiluosuojant vergucius ir po despotizmo ir kapitalistizmo jungo. Antras faktas, tai vėl žudynė Lattimer'e 1897 m., kur šerifas su savo pagelbininkais išsžaudė nekaltus lietuvius, lenkus ir slovakus, kur vėl visas svietas pasibjaurėjo, tai vėl katalikų vadovas Scrantono vyskupystės su džiaugsmu atsiliepė, kad tapo nuvalyti „draugijos szaszai!“ Kas szitą užgins? Jeigu darbininkai butu nužudę nors vieną kapitalistą, tai vyskupas su savo kunigais butu visus darbininkus nugramzdinęs pragaro dugnan. Minėti abu atsitikimai mūsų gyvenime yra per daug aiskūs ir kunigai jų negal išbaltinti. Kristus buvo darbininkų prietelius, tai szventa teisybė, bet vadinanti save jo ipėdiniais kunigais neseka Kristaus pėdomis ir negal pasigirti esanti darbininkų prieteliais, pritarianti jų reikalavimams. Kunigai Kristaus mokslą apvertė į įrankį savo geszefto. Kristus gydė ligonius dovanai ir szelpė vargšus, vadino juos broliais, bet kunigai to nedaro ir tik tai visokiais budais stengiasi kuomi daugiausiai pinigų išzlupti iš darbininko, nežengia dovanai žingsnio ir vadiną jį galvijū. Kunigai skelbia, kad czion ant žemės nerinkti turtų, kad visi didžturcziai ir pasisavintojai svetimo turto neapturės karalystės dangaus. Jeigu kunigai szito sakinio laikytusi, tai tikrai nerinktu turtų su skriauda vargšo artymo.

Sziandien, kada visų szalių darbininkai pradėjo susiprasti, vienytis, kada taisosi nutrenkti nuo savo sprando despotizką ir kapitalistizką jungą, tai kunigija pamacziusi jų galybę ir spēkas, apsimeta darbininkų prieteliu esanti, bet tą

daro ne iš simpatijos, tik iš baimės, bijosi, kad darbininkai sukilę priesz savo visokius skriaudėjus, ir jiems nesuteiktu užpelnytus algos, kokią tulose szalise jau yra suteikę. Tuli kunigai net keikia pamoksluose darbininkus, kad prieszinasi Dievo valiai, rodyja atsizadėti nuo prigulinczių tiesų. Net po grinczias darbininkų vaikszečioja ragindami darbininkus eiti dirbti! Jeigu kunigai butu darbininkų prieteliais, tai jie užsilaikytu bent nepriegulmingai arba organizuotu darbininkus. To dar niekur nematėm!

Pamokslasakis besigerindamas darbininkams sztai kaip ant galo pasakė: „Darbininkų vadovai, ypatingai p. Mitchell (jau tik vadovai, nedarbininkai), išzlaimėję straiką priesz kapitalistus, paskui gal straiškuos priesz kunigiją, neskiriant ir lietuvizką. Matyt bijo kunigėlis, kad išzlaimėjęs straiką, straikieriai paskui nesikreiptu priesz kunigus, kurie buvo prieszingi straikui ir perszkadas darė. O caro czion nēr, kad sargybai pastatytu žandarą. Kaip virszui sakiau, kad kunigijos prie kiekvieno darbininkų pasikrutinimo kinkos dreba, tame jis mato savo pabaigą, kaip ir kapitalas. Visokie dykaduoniai, kurie minta iš darbininko prakaito, matydami jį keliantės iš jų kojų, kur pamintas gulėjo per amžius, ir norintį pasilikti sau ką jis sutveria, nežino ką daryti iš baimės, o czion negalima atsizadėti dangizsko ant žemės gyvenimo. Tiesa, yra tuli kunigai darbininkų prieteliais, bet jų teip mažai, ir tuomi negalima uždegti kunigijos. Nors kunigai stengiasi pasirodyti darbininkų prieteliais, bet darbininkai mato ir supranta jau, kas yra jų alintojas, o kas prietelis.

Griežle.

Liudni laikai.

Sunkius laikus yra pergyvenę visas civiliztuotas svietas. Transvalinė karė užsitraukia be abejonės ant laiko gana ilgo; Kinų karė apimdama vis didesnę ir didesnę apregędega. Amerika kariauja Pili-pinuose, tarp Bulgarijos ir Rumunijos ne sziandien rytoj pakils apginkluotas sumisimas; o reikale pasidalinimo Kinų gali užsidegti visa-europėjiszka karė. Kokis tai bausis laikas dėl prieszų, dėl pajiegy tamsunų!

Jeigu reikalai teip eis ir toliaus, tai da nemažai blogų metų-sunkių laikų datirs žmonija. Visi naminiai klausimai užmesti, jėmimai mažinasi, o skolos auga, ir kad žmonija vėl sugryztu į lygsvarumą reikalais ilgo laiko. Iš dienų dienų visur gaudžia nesutikimai, praliejimai kraujo, karės. Balsus szaukenczius laisvės, gaujos užpuolikų, karizkais pasielgimais dangina gilioje bedugnėje. Žodžiu visur prieszininkai, visur sugryzimas į laikus barbarizkus. Užsimirszi žmogus, kad gyvenė pradzioje dvideszimto amžiaus, o nenoromis persikelsi į žilą senovę į gadynę tiesų kumsztinių. Rodos, tuose tik tai laikuose tegalimi buvo toki užpuolimai kaip sziandien Ispanijoje, Aprikoje, Kinuose ir visur po visą svietą barbarizki elgimaisi su žmonija, ypatingai luoma darbininkizka. Paczios bledingosios ir sunkiai atitaisomos pasekmės sziandieninio padėjimo, tai atmetimas žmogizskos lygybos visose beveik viespatystėse, o ypatingai szalise despotizkose kaip antai Maskolijoi, po kurios valdžia, dejuoja ir mūsų Tėvynė Lietuva.

Nuo nelaisvės, skurdas, despotizmas ir prieszininkai už vieszpatavo ten. Gyventojai per metus nedavalganti, o kartais ir visai alksianti, gy-

vena kambariuose daugiau panasziuose į lindynes meszkų, negu gyvenimus žmonių. Nuo skurdaus gyvenimo, silpno maitinimosi arba nedavalgymo, gentkartės giama kas kartas fizizškai silpnesnės ir tolesnis gyvenimas jų, nuolatos yra stabdomas ligomis, nusilpėjimais ir nustoju vilties ir energijos dėl tolesnio lavinimosi ant pagerinimo buvio. Dejavimai ant siunkių laikų tapo ten abelna vieta. Suprantama, kad ekonomizkame sziandieniniame padėjime kalta vien tik carizska patvaldystė. Carizmas savo azijatizska ekonomijos politika ir užslėgimu žmonijos visokiomis kliutimis, kenkiancziomis laisvam išsiplėtojimui medegizskų ir iszminties pajiegy, isziurbė visas sultis ir naudą iszreiszkimo iszminties, užtvenkė visoje mūsų Tėvynėje. Kad dabartinis sunkus padėjimas ekonomijos, paeina nuo carizskų nedorybių, tai aiskiu kožnam mislyjancziams žmogui. Mokslincziai jau szimtai metų kaip tvirtina, kad derlingumas laukų netiek priguli nuo žemės, kiek nuo politizskos laisvės gyventojų. Sztai ant peritikrinimo: Turkija, Persija ir Maskolija, didesnėse savo dalise, turi derlingus laukus ir atsakantį klimatą, o gyventojai tų szalių, pavargę, skurdus, vargstanti; Žuvėdija-gi, Danija, Olandija, Szveicarija ir kitos zemdarbystės vieszpattytės su politizska laisve, neziurint ant mažai tinkamu derlingumui iszlygy, kas galva mokinas, gyvena užganėdinime ir nežino kas tai yra skurdas, nedavalgymas, badas. Lietuvoje-gi ar teip? Ne! Ten da didesnis skurdas negu vieszpattytėse virszminėtose. Dezpotizmas vieszpatauja ten! Norėtu žmonės susirinkti ir szj bei tą ant pagerinimo buvio apsvarstyti-nevalia. Atlėks žandarai, iszmusz, iszgaudys juos. Norėtu sudėti pinigus

kad sunkesniuose metuose pagelbėti viens kitą—užginta Judosziai apskūs. O tiesą pasakius, kad ir tas daleista būtų, tai ir mažai naudos. Gyventojas per metus lieja prakaitą kad tik su szejmyna išsimaityti, o ką bekalbėti apie neiszglimus mokesčius, už laikymui gaujų visokio meciaus skriaudikų? Norėtu ant galo dasizinti kur ir kas darosi su jų mokintojais—agitoriais—negali. Už skaitymą knygų ir laikrasčių laukia szaltoji, Siberija net gromatas valdžia atplėsia ir sznipinėja. Žiodziū—viskas užginta, už viską kalinys, išstrėmimas ir liudnas baigimas amžiaus. Tose pat sanlygose buvo ir Prancuzija su Vokietija priesz savo didziasias revoliucijas; teip kaip ir lietuviai sziantdien jos tada kentė skurdą, visokią stoką ir terionizkus prispaudimus, bet kada numetė nuo savęs ciecorizkas patvaldystes, greitai iszėjo ant kelio iszganymo ir apsigyveno laisvu ir laimingu gyvenimu.

Broliai lietuviai! Darbininkai jus duona ir druska žemės! Nuo mus tai priguli laisvė, ekonomija ir politizka! Nuo mus priguli palengvinimas buvio patiems ir tautai. Mes czia laisvesni negu Tėvynėje, kodėl nesinaudojam isz to? Vadovų turime atsižymėjusių, kodėl neklausome jų? Sekim jų mokslą: vienykimės į darbininkizką partiją! Nes vienatinis budas atgavimo iszplėsztos žmogiszkos lygybos, tai partija darbininkizka. Vienykimės į ją, dirbkime dėl jos ir balsuokime už ją, nes tai mūsų iszganymas. O pasakui, sutarime susivieniję su kitoms tautoms, isz pamato iszrausim gentkarčių gentkartėmis įsikėrėjusia ciecorizką patvaldystę, dėl kurios kraujas ir aszaros tautiečių upeliais tekėjo, žuvo pajiegos, žuvo iszmintis, laisvė ir milijonai žmonių, o įvesim laikus

kad nereikės rupintis, kas mus prižiūrės ir mokins, kas duos darbą, kas užlaikys ir szelps bloguose metuose, kas gydys ir prižiūrės ligose, nes tai bus laikai visų dėl vieno, vieno dėl visų! Tada tai nutrenksim nuo savęs jungus skurdo, bado ir despotizmo. Tada tai nudzius mūsų aszaros. Tada tai atgausim lygybę, brolybę ir laisvę ir sutversim dangų ant žemės. Szalin ciecorizkos nedorybės! Szalin patvaldystė! Lai gyvuoja laisva žmogiszka esybė! Lai gyvuoja socializmas ir laisvi lietuviai!

J. Perkunas.

Isz visur.

Visasvietinės parodos Paryziuje pripažinimo už iszdarbius dovanų komisoriai užbaigė savo darbą ir suteikė dovanas iszdirbėjams szių vieszpatysčių:

Didziųjų dovanų gavo Vokietijos pabirkantai 236; Suv. Valstijų 215; Maskolijos 209; Anglijos 185.

Aukso medalius gavo: Suv. Valstijų pabirkantai 547; Vokietijos 510; Maskolijos 346; Anglijos 406.

Sidabro medalius gavo: Suv. Valstijų 593; Vokietijos 575; Maskolijos 411; Anglijos 517.

Bronzinius medalius: Suv. Valstijų 561; Anglijos 410; Vokietijos 321; Maskolijos 321.

Garbės diplomus: Suv. Valstijų 348; Maskolijos 206; Anglijos 208; Vokietijos 184.

Viso gavo: Suv. Valstijų 2264; Vokietijos 1816; Anglijos 1726; Maskolijos 1493.

Paryžiaus parodą iki 15 d. Rugsėjo aplankė 26,000, 000 žmonių, isz kurių 7,000, 000 tapo įleisti dovanai, kaipo prižiūrėtojai parodos daiktų.

Vokietijai, provincijai Hesen-Nassau, buvo praėjusę sanvaitę didelis lytus su perkunijomas. Visi vyndarziai ta-

po supustyti, daugelis namų nuo žaibo sudeginta ir keliolika žmonių užmuszta.

Į Kopenhagen, Danijai, sugryžo kapitonas Amdrup'as isz sziaurinės pusės Groenlandijos, kur buvo nukakęs iki 69 laipsnio prie sziaurinio polio, kur viską isztyrinėjo ir iszmieravo.

Krokavoje, su daleidimu vyskupo Solockio, kun. Jonas Siedlickis, jezuitas ir pabirkantas visokių atlaidinių maldelių, buvo iszsimislyjęs tokias popierėles, bibulkines 7 sopolijų Motinos Dievo isz Champocanallo vadinamas, kurias reikdavo nuryti po kiekvieno pasimeldimo, isz ko žmonės apturėdavę daug „loskų“. Tos stebuklingos popierėles buvo ilgai pardavinėjamos prie szv. Vaitiekaus bažnyczios po 1 ct. Iszgirdus apie tai policija ir vyskupas Puzinas užgynė tokią prekystę ir likusias stebuklingas popierėles atėmė.

Vokietijai, Reino provincijai, Euskirchen, cino kasyklose užgriuvo 6 darbininkus.

Prancuzijai, mieste Privas, ant jomarko atvažiavo su žvėrimis viena kompanija. Vienas drąsus mėsininkas susigin-czijo su kitais, kad jis su liutų dabokliu klėtkoje iszgersęs plėczką vyno. Liutai nieko nedarė mėsininkui, kol tasai nelypstė jų daboklio, bet kaip tik stiklą vyno kizzo prie daboklio burnos, liutai szoko ant mėsininko, kurį vos gyvą atėmė isz liutų nagų ir nasrų. Žiūrėtojai tai pamatę metėsi laukan isz budos, kur keletai iszlaužė szonkaulius bei sumynė ant smert susispaudime.

Lenkijai tapo vėl įvesta lenkizka kalba szale maskolizkosios ant geležinkelių apgarsinimų. — Lietuvoje turėtu buti teip-gi įvesta lietuvizka kalba,

Garsus Vokietijos Dr. Koch pribuvo į Hongkong. Jis perleido metus ant salų rytinių Indijų ir rytinėje Aprikoje, kad iszbandyti savo naujai iszrastą vaistą nuo maliarijos; o kuris Vokietijai tik isz dalies nusisekė. Jis sako, bandymai visiszkai nusisekė.

Socialistu darbo partijos tikietas.

Ant Suvienytų Valstijų prezidento J. Fr. Malloney isz Mass. — Ant vice-prezidento V. Remmel isz Pa.

Ant Lackawannos pavieto urėdninkų.

Į kongresą pasiuntiniu Dr. J. Szliupas isz Scranton.

Į legislaturą 1-mo distrikto J. Judzicki.

Į legislaturą 2-ro distrikto Jos F. Tell.

Ant szerifo J. Burschell.

Ant kasieriaus J. Carr.

Ant klerko sude J. A. Price.

Ant protonotoriaus J. Prestano.

Ant rekorderio W. Watkins.

Ant registratoriaus D. Davies.

Ant jury komisionieriaus V. Dembskis.

Rinkimų dienoje, 6 Lapkričio, visi darbininkai socialistų darbo partijos tebalsuoja už virszui paminėtus kandidatus.

Pajieszkojimai.

Pajieszkau savo brolių Jono ir Petro Petrusziunų isz kaimo Braziukų, valsčiaus Dabrovoles, Naumiesczio pavieto, Suvalkų gubernijos. Jiedu atkako pereitą vasarą į Angliją. Gavau du laiszku ir ant abiejų atrasziau, bet abu mano laiszku sugryžo. Meldziu tautiečių praneszti jiems apie manę, kad raszydami uždėtu gerą adresą, arba atvažiotu, nes czionai darbų yra perpilnai po miszkus.

Mrs. Ona M. Klimaviczienė
Box 388, Foxcroft, Me.
U. S. of A.

Mythai, pasakos ir legendos

Ziamaiozių.

Surinkti ir išleisti per D-ra Edm. Veckenstedta
vyresnyji senoviszkų kalbų mokytoja prie Nikalojaus
gymnazijos Liepojuje (Kursze).

Lietuviszkai iszguldė J. Szliupas, M. D.

(Tąsa.)

6. Jeigu kas nakezia vienas pats vaikszechioja, tai Velnias turi visą galybę ant jo: ans gali net žmogų nužudyti. Bet jeigu kas dviesa keliauja, tai rods jiems gali Velnias pasirodyti, bet negali jiems nėko daryti. O jeigu trys keliauja, tai Velnias negali jiems pasirodyti, net nevalė jam buti kame norint užtė mytu.

7. Norint su Velniu padaryti sądorą, tai ans ateina ir at-sinesza taip vadinamą Velnio pirsztą. Tada reikia su krauju isz mažojo pirszto kairėsės rankos paraszyti savo vardą ant szito Velnio pirszto, Belemnito: tada duszia to žmogaus įeina į aną. Velnias tada pasiima akmenį ir žmogui nūlatos yra gatavas ant tarnystos. Ką tik tai Velnias daro su szitūmi Velnio pirsztu, tas jaučia, kas yra parsidavęs Velniui. Bet jeigu Velnias kūmet neužtėmyja ir sulaužo akmenį, tai žmogus atsivalnina nū sądoros.

8. Jeigu sudeginsį katę ir pelenus jos pabarstysi iszilgui lovos, tai per naktį Velniai palei lovą szian ir ten slankioja. Ant rytojaus tad galima matyti pelenūse pėdsakus kojų visztų, szunių ir arklių.

9. Vasarą Velnias nudegina sausą žolę ant laukų: pelenai tad per užburimą Velnio pavirsta į auksą. Velnias paslepia tą auksą į žiamę ir ans tad dega nakezia. Sako, kad Velnias tai daras todėl, kad daugelis žmonių bekasdami tūs turtus nelimsta ir tokiu budu patenka į ano galybę.

10. Pas Kretingą seniaus gulejo ant kalnelio didelis ak-mū, vadinamas Veinio akmeniu. Tasai gavo vardą nū to, kad Velnias dėl savęs darydavo auksą akmenyje, kurs viduryje buvo kiauras. Mat Velnias viduryje atsiskeldavo szmotą ak-mens, sudegindavo tajį ir su geležiniu kaju taip pasidariusiam auksui suteikdavo pavidalą, kokį jis norėdavo. Neseniai ak-mū tapė suplaiszintas.

11. Beržyne pas Klibių sodzių nėra viskas, kaip reikiant. Daugelis žmonių, kurie ten pietų mete yra eję pro szalį, yra matę ir girdę, kaip kas-žin kas raszko lapus nū medzių ir mēto ant žiamės, o tai daro, kaip kožnas žino, Velnias.

12. Senose gadynėse žmonės buvo daug bėdnesni negu dabar; tankiai trukdavo jiems reikalingiausių daigtų dėl gyvenimo. Velnias pasirizo pasinaudoti isz žmonių bėdos ir už-ganėdinti jų norams, jeigu jie savo duszias anam užtikrintu. Todėl jis pastatė maluną, kur malė visokius valgius ir gėrimus kokių tik panorėtum. Su tūmi malunu Velnias keliavo pėr visas žiames; veikiai radosi daugelis žmonių, kurie anam už sumalas pavesdavo savo duszias.

Kad Dievas pamatė, kad tiek žmonių pateko Velniui, jis pasiuntė szventąjį Mikolą, kad tasai nū Velnio atimtu maluną. Szventas Mikolas užtikio Velnią, tiesiok dėl vieno buro druską bemalant. Jis pasiuntė Velnią į pragarą, isz kur anam nū to laiko nevalė yra iszeiti, o maluną įmetė į marę. Ten

malunas dar sziađien tebmala druską, ir todėl vandū marės yra surus.

13. Kretingoje randasi tvartas, kuriame pirma Velnias kasnakt dovydavosi. Sykį buras, kuriam tvartas priklausė, norėjo nakezia į tajį įeiti: kada jis buvo atidaręs duris, Velnias jam pratiesė ranką. Buras buvo labai drąsus ir, pagavęs velnio ranką, traukė taję prie savęs; toje akimirkoje jis už-trenkė duris su tokia syla, kad ranka Velnio tapė priverta: ilgainiui Velnias daugiau nesirodė tvarte.

14. Vieną kartą norėjo vienas kalvis eiti pro maluną, kurs guli prie Babrungės upelio ir nū to upelio buvo gavęs savo vardą. Apie tą maluną buvo visokios pasakos pasako-jamos ir veikiai turėjo taip-gi kalvis patirti, kad su tūmi ma-lunu nėra viskas gerai. Nės keliaudamas, vos jis buvo tajį priėjęs, kaip nū maluno du jūdu pavidalu nulipo žiamyn ir vedė jį maluno trepais augsztyt: ten pradėjo su jūmi loszti pilkomis. Kalvis nėko sav isz to nedarė, nors losziant pilką jis buvo szian ir ten mētomas, taip jūg jis veikiai pajautė smarkius skausmus. Bet galiausiai paliovē loszę ir dovanajo jam už tai, kad jis viską tykia nukentė, maiszą kalvei anglių. Kada kalvis buvo namon parėjęs ir ten atidarė maiszą, jis rado azūt anglių daildariszkus raktus, Velnių jam padovanotus. Kalvis pardavė raktus ir per tatai pastojo pasiturincziū žmo-gumi.

15. Vieną sykį pas vieną akuszerką (bobą) sėdėjo kele-tas moterių ir sznekucziavosi apie Velnią, apie Raganas ir vaidylius. Akuszerka tvirtino, kad ji nesibijanti nei Velnio nei jokių vaidylių. Tūmi tarpu pro langą prabėgo jūda katė. Akuszerka užbaigė savo kalbą žodžiais: „Ir jeigu mane pa-szauktu pas szitą jūdąją katę, asz nueicziiau“.

Nakezia kas pasibaldė pas ją; vyriszkis įėjo į vidų ir pra-szė jos, kad eitu su jūmi pas gimdyvę. Jai klausiant, pas ką, ans atsakė: „Pas jūdąją katę, kurią sziađien macziusi esi“.

Nugis moteriszkkė žinojo, kad ji turėjusi darbą yra su Velniu, kada ji buvo iszsitarusi apie katę. Nežiurint į tai, akuszerka paklausė praszymo. Ją nuvedė pas stebuklingai grazią moteriszkkę, kuriai ji davė reikalauta pagelbą. Tam įvykus, moteriszkkė tarė: „Už tarnystą, man padarytą, asz galiu Tav prisisluzyti. Asz taip-gi kitą kart esmi buvusi žmo-nių kudikiu kaip tu, bet asz esmi Velnio galybėje. Idant ap-sisaugotum nū mano likimo, neturi nėko priimti, kad ir kas-žin ką tav davinėtu“. Tai gi akuszerka nepriėmė nei valgio nei piningų, kurius jai davinėjo, lyginai kaip nei drapanų. Tarp drapanų gi ji pažino vieną, kurią dieną pirma ji buvo macziusi pas savo susėdką. Toji buvo drapaną nusi-pirkusi keletą metų atgal, bet nebuvo nėkados dėvejusi. Idant persiliudyti, kad ji neklysta, akuszerka padarė didelį pletmą ant drapanos.

Rytmetyje akuszerka tapė vel namon parboginta. Pirmas jos zygis buvo nueiti pas susėdką. Ji tosios papraszė, kad atnesztu žinomą drapaną. Moteriszkkė taję atneszė: tad isz tiesų ten buvo didelis pletmas. Nugis ji žinojo, kad tai yra teisinga sznekta, jūg drapaną nupirkta, o ne dėvima, kakezia, Velniui priklausio.

16. Kad Dievas buvo įkures svieta, paskyrė jis isz pradzių tajį Velniui ant buveinės. Tasai czion isz pradzių nerado jokio užsiemimo. Tad Dievas sutvėrė gyvulius ir Velnias ketino ant jų vieszpatauti. Tas jam nusisekė todėl, kad jis dėl anų

davinėjo paszarą patūlaik, iki žiamė pati kiek gamino. Tiktai gaidys nepriėmė nū Velnio jokios dovanos. Jis stovėjo ant kalnelio ir rausė, jieszkodamas maisto. Bet nors jis nėko nerado ir smarkus iszalkis jį kankino, tacziaus nū Velnio jis nepriėmė jokio kashnio. Todėl Velnias nėra įgyjės jokios galybės ant gaidžio, juk ans net tokią baimę turi, kad pragydimas gaidžio aną visūmet nuveja.

17. Vieną kartą sėdėjo vienas buras su savo moterimi vėlai nakezia grincioje. Buras meldėsi, o moteriszkė audė staklėse. Ant ugnies židinyje stovėjo katilas su verdanciu vandeniū. Umair per kaminą Velnias įkrito į katilą. Velnias prasžė moteriszkės, kad atnesztu jam dūnos. Jau moteriszkė buvo pasirengusi padūti, bet vyras nepavelijo, ir pasakė Velniui, kad jis tik pats tegul pasiima dūnos nū skūmės. Potam Velnias prasžė sviesto ir tad surio, bet moteriszkei nevalė buvo padūti, ko ans prasžė. Tūmi tarpu antras Velnias įkrito į katilą. Ir tasai emė prasžyti; jau moteriszkė norėjo jam padūti, ko prasžė, kaip Velniai griebė už jos ir norėjo ją apgalėti, bet toje pat akimirkoje pragydo gaidys ir Velniai dingo.

18. Viename kaime pas Szkudus gyveno vieną kart bagotas buras, bet labai eikvus. Per savo turtų eikvojimą jis buvo patekęs į skolas ir kada jis tųjų neb'istengė užmokėti, jis kėtino nusizudyti. Jau buvo jis užnarą uždėjęs ant kaklo, kaip Velnias jam pasirodė ir paklausė buro, ką jis noris daryti. Buras jam viską papasakojo. Tad Velnias pasakė, kad jis anam dūsįs maszną, kurioje visados busį piningų, kiek jis anų neiszleistu. Už maszną jis turis dūti anam penkias kapeikas ir savo duszią. Jeigu jam pasisektu maszną pigiaus pardūti, tai jo duszia businti valna, bet duszia pirkėjo tad anam prigulinti.

Buras pirklybas sutarė su Velniu. Jis taip panaudojo maszną, kad pastojo nemierūtai bagotas, potam jis aną parduavė savam susėdūi už tris kapeikas. Kad jis buvo pasakęs paslaptį masznos, tasai, budamas dievotu žmogumi, maszną nenorėjo palaikyti, ale burui davinėjo atgal. Tacziaus ans nepirko jos daugiau atgal. Tad savininkas įdėjo ją į grazią skrynūtę ir parduavė ją už dvi kapeiki vienam vaikinui su ta sąlyga, kad tasai maszną pardūtu už vieną kapeiką anos pirmutinam savininkui. Tas taip gi įvyko. Kada tasai vėl pamatė maszną savoį savastyje, jis norėjo jeib koku būdu nū jos atsikratyti, tacziaus veltui: kiek sykių jis aną nenumetė szalin, jis vėl jautė aną savo kieszėje. Savo bėdoje jis nuėjo pas kleboną ir papasakojojo tamjam viską. Klebonas patarė jam, kad maszną pardūtu už guziką (segutį) nekaltam kudikiui, kada gi tokiam Velnias negalįs nėko padaryti. Buras taip padarė ir jo duszia buvo iszgaryta.

19. Netoli nū kaimo Mesuczių dribsio didelis akmū, vadinamas Velnio akmeniū; kožną vakarą ateina Velnias ir atsieda ant jo.

Nugis atsitiko vieną kartą, kad du buruėjo keliu ir snekucziavosi apie reikalus. Buvo jau iszvakaros, kada jie priartino prie akmens. Bėgyje snekos vienas buras pasakė, kitą: „Tegul tave Velnias griebia“. Toje akimirkoje, kada tie žodžiai buvo isztarti, Velnias nuszoko nū savo akmens, pagriebė burą, kuriam buvo tarti tie žodžiai, ir nuvilko jį ant akmens. Kitas buras isz iszgasties pabėgo, kada pamatė pasekmes isz savo žodžių, ir papasakojo burams Mesucziūse, kas

buvo atsitikę. Burai patarė jam, rytui dar toli esant, tūjau atgal sugrįžti prie akmens, pamėgdžioti gaidžio giedojimą ir tokiu būdu galybę Velnio perlaužti. Buras su baime ir iszgāszėiu mislino apie tą patarmę, tacziaus kada gi jis nenorėjo kaltu pastoti mirties savo bendro, jam nėko kito nepasiliko daryti, kaip iszpildyti anų patarmę. Tai gi jis iszsirengė į kelią, priselino prie akmens ir užgiedojo kaip koks gaidys. Velnias nusigando ir tūjau prapūlė. Tokiu būdu buras tapė laimingai iszgelbėtas, bet nū mirties jam toli nebuvo, nes Velnias per visą laiką baisiai kamavo ir kankino.

20. Artymais Kretingos gyveno vienas dvarponys, kuris turėjo labai grazią duktetį. Atvažiavo daugelis vedlių, bet isz pradžių veltui, iki galiaus gražioji mērga isztekėjo už vieno dvarponio, kurs trumpą laiką tam atgal buvo nusipirkęs labai didelį dvarą, keletą mylių toli. Bet veikiai nūtake patėmyjo, kad su jos vyru nėra viskas gerai, nes kožną vakarą susirinkdavo pylyje govėda, kuri ten pasiūtumus varinėjo ir visokių navatnumų nū moteriszkės reikalavo. Nūtake savo bėdoje nuėjo pas kleboną ir pasiskundė tam ant savo bėdos. Klebonas iszsiklausė jos pasakos, potam jis pasakė: „Tu esi isztekėjusi už Velnio, bet asz govėdą iszvaikysiu. Nugirdyk savą vyrą ir jo draugus ryto vakarą, taip kad nei vienas nebžinotu savo pajautimų, ir potam parvežink manę“. Moteriszkė padarė, kaip jai buvo pasakyta. Klebonas įėjęs į vidų, iszitraukė bonkutę ir su skystimu, joje esanciu, paszlakstė kožną bei vieną isz govėdos. Kožnas, ant kurio laszas buvo užtiszkęs, tūjau sudegė. Kada taip visi Velniai buvo praszlinti, namas tapė padegtas, o moteriszkė sugrįžo pas savo tėvą. Po tulo laiko ji pagimdė sunų. Tasai turėjo labai bjaurų pobudį; vieną dieną jis buvo dingęs. Tad atsitiko, kad vieną vakarą, kada moteriszkė viena grincioje sėdėjo, didelis, barzdotas vyriszkis įėjo, ir ją pasveikinęs tarė: „Asz esmi tavo vyras. Tu mus tiktai nudūtinai sudeginai, manę ir mano draugus, isz tiesų gi mes dabar kaip pirma kožną vakarą sėdime mano name. Musų sunus yra tarp musų. O dabar už tai, kad tu bandžiusi esi mus isznaikinti, asz noriu ant tavęs atsikerszinti“. Po szitų žodžių jis drėbė moteriszkę į sieną, taip kad ji negyva pūlė ant žiamės. Toje pacioje akimirkoje žaibas isz dangaus nusileidė ir uždegė namą, taip kad jis sudegė. O Velnias nulėkė szalin laimingas.

21. Vienas jaunas vyriszkis, kurs netoli nū Sziaulių kaimo gyveno,ėjo vakare per miszką. Buvo labai tamsu, ir veikiai jis buvo isz tikrojo kelio iszklydęs. Jis todėl dziaugėsi, kada pamiszkyje pamatė szviesiai apszviestą namą, isz kurio garsai linksmios muzikos skambėjo, palei kurią, kaip jis, rodos, girdėjo, buvo szokama. Jaunasai vyriszkis įėjo į vidų ir szokantieji jį pasveikino, net jam perstatė jauną merginą ir pasakė, kad tai jo marti. Jaunoji mergina patiko jam ir todėl jis užmovė anai savą žiedą kaipo ženklą suzieduvių ant pirszto. Potam jį kvietė, kad jis name pernaktotu. Ir jis atsigulo į lovą, bet kada jis ant rytojaus prabudo, jis gulėjo tankumynėje miszko. Jis mislino jau, kad buvo sapnavęs, tiktai jam buvo navatna, kad jis nebeturėjo jokio žiedo ant pirszto.

Po keletos metų jaunasai vyriszkis paketino vesti paczią. Tą dieną, kada buvo jo vestuvės su jauna, grazia mergina,

(Toliaus bus)

Del visu žinios.

Pittsburgo lietuviszka Social-Darbininkiszka kuopa rengia puikų balių ir prakalbas ant pnedelio 29 Spalnio, ant *Odd-Fellows Hall*, kam pas 18 ir Sarah gatvių S. S. Įžanga vyrams 25 ct., o moterims ir merginoms dovanai.

Aut to tai laiko atsilankys czion ir Dr. J. Szliupas su agitacija. Priesz tai, nedelioje 28 Spalnio, prasidės prakalbos Liet. Knygyno kambariuose ant 6 valandos vakare ir tęsis iki velybam vakarui. Panedelyje, 29 Spalnio, Dr. Szliupas laikys prakalbą pirm baliaus, kuris prasidės 7 val. vakare. Pertručiuose baliaus bus dainuojamos darbiuinkiszkos dainos. Baliaus pelnas bus apverstas ant paplatinimo lietuviszkos literaturos.

Ant tos linksmos zoboyos bei pasiklausymo prakalbų meilingai užpraszo.

Administracija.

Lietuviszkas teatras

Po vardu „Siberiokai“, bus losziamas Broklyn, N. Y. nedelioje, 21 Spalnio (October) 1900 m. svetainėje Cecilia Hall po num. 101 ir 103 Grand str. Prasides apie 5 val. po pietų; po teatro bus puikios deklamacijos ir juokingos baikos o ant galo balius. Vietos pirmose sedynese del teatro 50 ct., antrose visose po 25 ct., del vaikų 10 ct. Visus lietuvisz isz Brooklyno ir apielinkės nuoszirdziai užkviecia

T. B. D. Komitetas.

ONLY \$5.00

SEND US \$5.00 as a guarantee of good faith and we will send you any fire proof safe by freight, C. O. D., subject to examination. You can examine it at your freight depot and if you find it the equal of any fire proof combination lock iron and steel safe made and about one-third the price charged by others for the same size and grade, pay your freight agent our special factory price and freight charges, less the \$5.00 sent with order; otherwise return it at our expense and we will return your \$5.00. 100-lb. combination lock safes for the home, \$6.95; 200-lb. office and store safes, \$11.95; 500 lbs., \$17.95; 100 lbs., \$21.95; 1000 lbs., \$28.50; 1250 lbs., \$33.50; very large double outside and double inside door safes for large business, factory, jewelry or bank, 50 inches high, 2400 lbs., \$63.75; 68 inches high, 3000 lbs., \$69.75. Freight averages 25 cents per 100 lbs. for 500 miles; for 1000 miles, 40 cents. **WRITE FOR FREE SAFE CATALOGUE** and special liberal C. O. D. offer, to **SEARS, ROEBUCK & CO.** Chicago.

Our fee returned if we fail. Any one sending sketch and description of any invention will promptly receive our opinion free concerning the patentability of same. "How to Obtain a Patent" sent upon request. Patents secured through us advertised for sale at our expense.

Patents taken out through us receive special notice, without charge, in THE PATENT RECORD, an illustrated and widely circulated journal, consulted by Manufacturers and Investors. Send for sample copy **FREE.** Address,

VICTOR J. EVANS & CO.,
(Patent Attorneys,)
Evans Building, WASHINGTON, D. C.

Didelis lietuviszkas PABRIKAS SKRYBELIU!

Dirbu Skrybėles kietas ir minksztas visokių spalvų, geriausia proga dėl visų sztornykių kad parduodu tuzinais in sztorus ir ant geriausių izlygių. Jeigu norit turėti savo krautuvėse geras skrybėles dėl savo kostumerių tai kreipkitės pas:

E. T. Bloom'a
55 McChesney st.
ORANGE N. J.

Kiekvienas žmogus turi ta perskaityti.

Paprastimu amerikonzka daktarų pirmiaus buvo, siusti tokius ligonius, kurie sirgo sunkiomis ligomis, kurios nebuvo galima izgydyti, Europon. Dėlto keletas praktinių daktarų iz Europos szitane mieste itaiso gydymo istituta gydymui nuo visokių ligų vyrus, moteris ir vaikus, ir visus kurie prie jų kraipsia.

Dėlto visi vyrų kenziantai slaptos ligas, paelnanczias isz jaunvėtės iszdykumo arba ir vėlesnio laiko, atsidavę durtuoklytėi, persidirbę nusilpę, netinkanti szelmynizkam gyvenimui ir darbul kenziantai galvos skaudėjimui, užmirszima, aneų skaudėjimui, nosies burnos, krutinės, plaučių, kepenų ir inkstų, netekimas skonio, dieglius, reumatizma, muszima ezirdies, nosies plautį, skilyto arba puslės užsienėjuses ligas, mėsazlungį iszszveržimą vidurių, izzmėtymus ant kuno, visi tokie ligoniai turi pasirodavyti specialisto tame nistitute, kuris buvo daktara urėdziszių ir kareiviszkių ir igljo viso svieto pagyra gydyme vyrizszku ligų.

Daktaras, kuris gydo moterizszkas ligas tai neturi kito sau lygaus tame darbe, dėlto visi moters nerandanczios pagalbos kitur, turi kuogreicziauzsėl prie jo kreiptis.

Jis gydo su negirdėta pasekme sunkiasias ligas visokių kliauzų žmonių.

Vaikus kuogreicz-iz ausiai izgydo izz bile koktos ligos.

Tokie kurie patys negal ateiti į taj istituta, turi raezyti telegrapnoti arba telefonuoti „Monroe 1116" o daktaras juos aplanky.

Kad susipažinti su publika, yra parskaitomos mažiausios prekės, kokias tik ima kiti daktarai.

Ypatos tollaus gyvenanczias, kurios apraszys savo ligą, gaus gyduoles su atsakymu ant pirmųjų kelių dienų DOVANAI. Adresuokite:

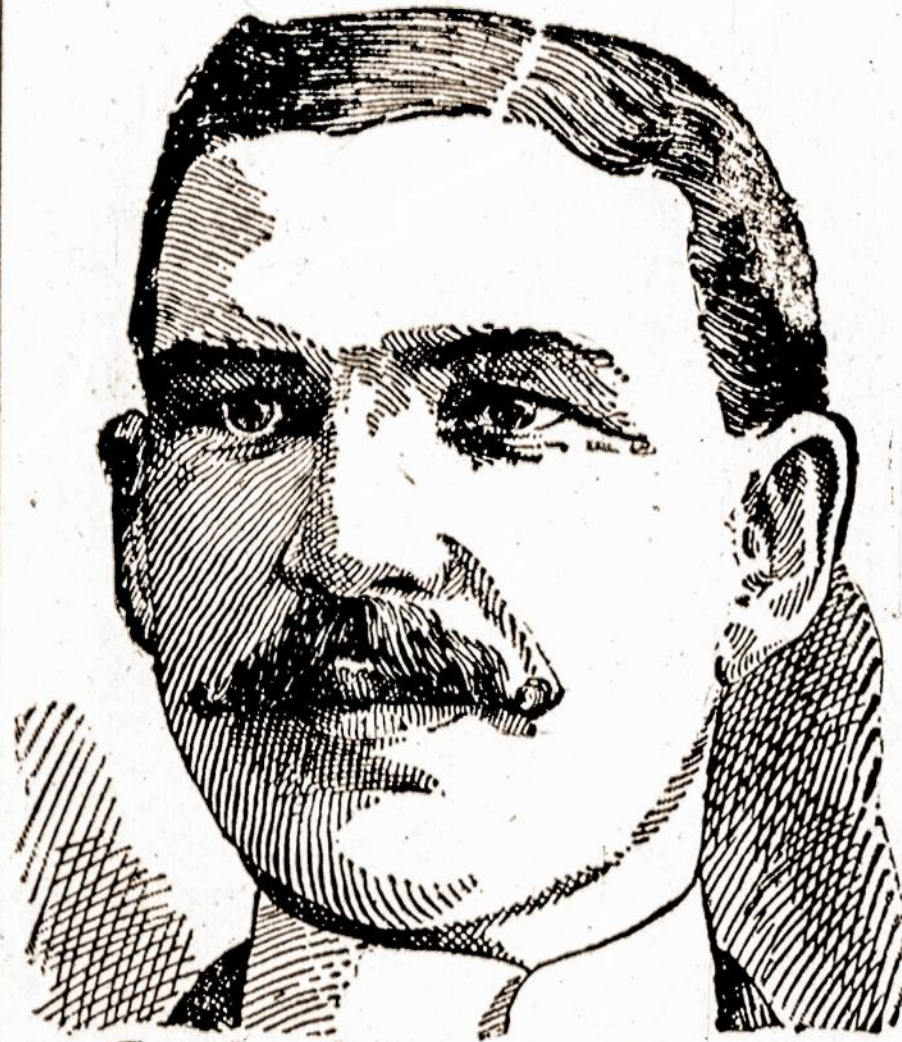
Cosmopolitan Medical Institute,

420 So. Halsted st.

CHICAGO, ILL.

Vien del vyru.

Dovanai pakeli naujo iszradimo gyduolių prisiusime pacztu tik koris priduos savo adresą.
Kuris sugražins sveikata trumpam laike.

A. E. Robinson M.D., L.M.

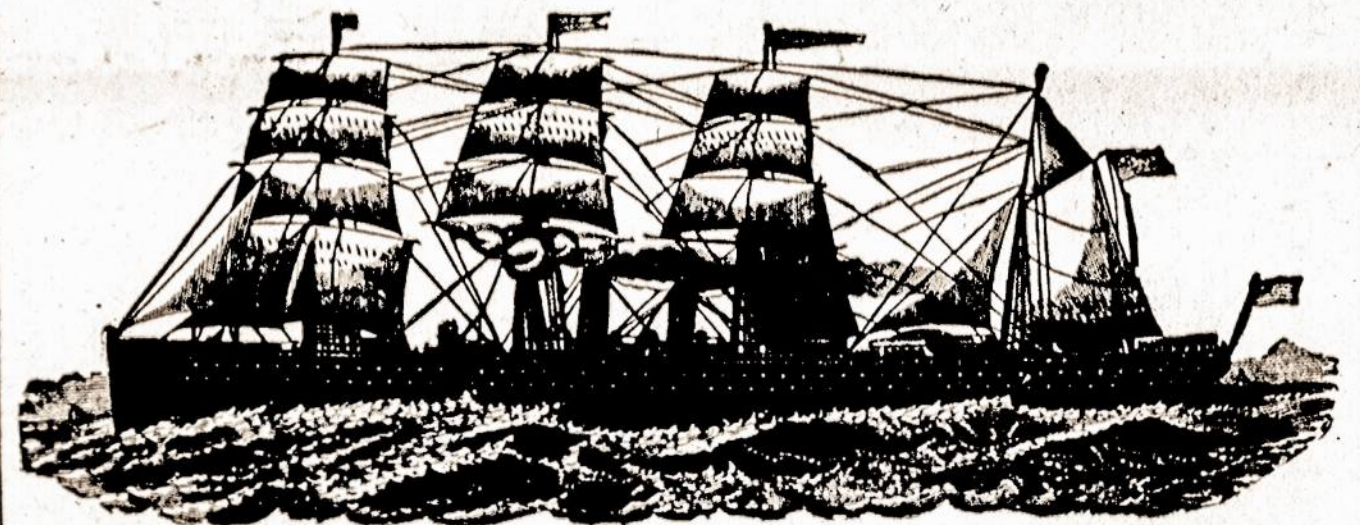
tuojaus pertikrins kaip lengvai gali izszgydyti savo silppumus, jeigu vertosi tam tikslui atakanczes gyduoles. Ins-titutas neaprubezluoje, bet kuris tik raezys, aplaikys dovanai pakelį užpoczėtyta kad nebutų kokio apsirikimo priesz at gavystę. Ra-zik tuojaus.

Dovanai prabos pakelis pasek m nglausių gyduolių bus priezbtas kožnam per pacztą, kuris paraszys į State Medical Institute. Tos gyduoles daugybė vyrų sugražino sveikata, kurie per daugelį metų kentėjo proto ir kuno ligas paelnanczias nuo jaunystės, už tad Ins-titutas prizada kožnam kuris atezlauka, prislest pakelį dovanai.

Kožnas kuris jauzcia antli ly t szko silppumo paelnanczias nuo jaunystės, kuris silppina epėkas iratmintį, sukella dieglius strėnose arba nevaldymo lytiszkių dalių gali sugrįzt į sveikata gydymasis namie.

Tos gyduoles turi neapsakomą pasekme nes jos atsiekia sulezkadytas vietas daduodamas drutybę kur labiausia reikalinga. Izgydo kožną ligą iszvarinėje, visokius neamagumus įsienėjusius nuo kelių metų per nenaturaliszka paselgimą izgydo kiek vienam į atsitikimo. Dastiznok State Medical Institute, 520 Eletron Building Ft. Waine, Ind., o apturėsi trumpam laike pakelį gyduolių dovanai. Ins-titutas nori pagalbtį daugybė tokių vyrų, kurie negali apieist savo namus ir nusiduoti į gydinczyles at dovanai prislestas pakelle,

Cerbtini Tautieciai!

Turiu už garbę praneszti visiems lietuviams, jog apsiėmiau agentysto ant labai gerų linijų. Taigi parduodu laivakortes ir siuncziu pinigus į visas dalis svieto. Užtikrinu jog su, nuo manės pirktoms laivakortėms pervaziuosit didmarį per 8-9 dienas. Nusuncziu pinigus į Lietuvą ir į kitus krasztus pasaulės, labai greitai.

Prie to apsaugoju naminius rakandus (furniture) nuo ugnies (fire-insurance). Turiu labai czystą ir puikią uzeigą dėl svetelių, užlaikau vyną alų, dėgtinę ir kitokius gėrymus, kurie zinau patiks dėl lietuvių ir nei prabaszczius nepaniekytų. Su guodone Kazimieras Baltrukonis.

Adrisuokit sziteip: **CHAS V. BOLTH,**
686 North Rivers Side str. WATERBURY, CONN.

TAMAS PAUKSZTIS

Parduoda Laivakortes

ant visokių kelių (linijų) jurėmis kuomi pigiausiai ir ant drucziausių bei greicziausių laivų. Pinigus persiunczia į visas dalis svieto. Kad pinigai neprapultų ir greitai nueitų į tėvynę, tai siuskite per **TAMA PAUKSZTI**

123 N. Main str. **PITTSTON, PA.**

Teipogi T. Pauksztis užlaiko didelį sztorą visokių valgomų daigtų, dideliam pasirinkime czeverykių, marszkinių ir tt.